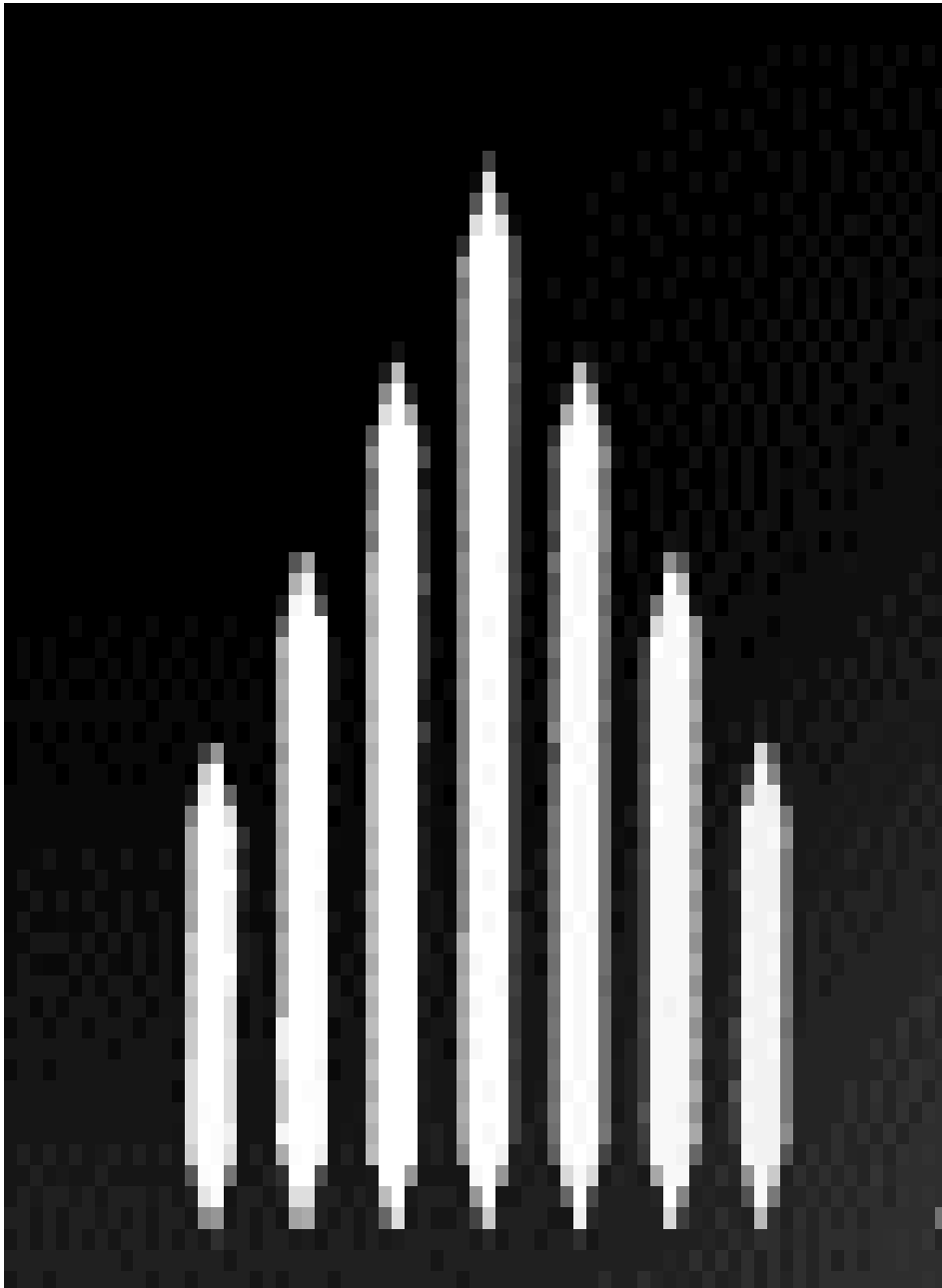

Michel Dingenouts

MILANESE RIJST

Een verhaal voor beginnende studenten Nederlands

Introductie

Aan de docent

Milanese rijst is geschreven om beginnende studenten Nederlands plezier in het lezen en een beetje zelfvertrouwen te geven. Het materiaal is ontwikkeld voor lessen Nederlands aan een Italiaanse universiteit, is ook uitgeprobeerd op een Hogeschool aldaar en is, naar ik aanneem, geschikt voor de meeste jongvolwassenen. Ze kunnen het verhaal *beginnen* te lezen zonder hulp van een woordenboek lezen na luttele maanden taalonderwijs (circa 30 uren, vgl. na hoofdstuk 4 van *Code 1* of na hoofdstuk 2 *Vanzelfsprekend*). Vervolgens dient men er rekening mee te houden dat de teksten, wat de gebruikte structuren en het vocabulaire betreft, ieder hoofdstuk iets moeilijker worden, ze groeien als het ware met de studenten mee. Het heeft hierom mijn voorkeur om wekelijks in de klas een hoofdstuk te bespreken dat de studenten thuis hebben gelezen.

De docent kan in de les groepsgesprekken houden over identiteit en stereotypen, wat heel verhelderend kan werken voor jonge mensen die kennismaken met een vreemde cultuur. Ieder hoofdstuk bevat wel enkele misverstanden ('culture bumps') die ontstaan als twee culturen elkaar ontmoeten. Ook door provocerende stellingen van de personages bevat de tekst voldoende aanknopingspunten voor discussie. Hieronder vindt u een lijst met onderwerpen die aanleiding kunnen geven voor discussie. Een tip: neem als docent geen positie in, noch aan de kant van de Nederlanders, noch aan de kant van de nationaliteit van de studenten. Dat leert de studenten om helder te denken over een ander, zonder te verzanden in 'nietes-welles-discussies'. En bovendien geeft dit de mogelijkheid ze op een objectieve manier te wijzen op een andere mening.

Natuurlijk is het ook mogelijk om de tekst helemaal zelfstandig te laten lezen, dan is het raadzaam te wachten tot de studenten ongeveer zestig uren Nederlands hebben gehad. Voor een juiste inschatting van het leesniveau zijn echter ook de culturele en linguïstische achtergrond van de student en diens ervaring met het leren van andere vreemd talen van belang. Simpele oefeningen met sleutel zijn ook voor handen, omdat sommige studenten nou eenmaal graag iets met teksten doen. Hoe dan ook, het plezier in het lezen van een verhaaltje in het Nederlands moet mijns inziens voorop staan.

Een vervolgverhaal is op verzoek van studenten in Milaan in de maak. Natuurlijk houd ik me aanbevolen voor op- of aanmerkingen van collega's en lezers: m.dingenouts@fastwebnet.it.

Over de inhoud

Bart en Marlies, een Nederlands stel, zijn op vakantie in Italië. Op de eerste avond in Milaan, ontmoeten ze in een pizzeria, Giacomo, een jonge Italiaan die Nederlands studeert. Giacomo wil hun graag de stad laten zien op voorwaarde dat ze Nederlands spreken. Ondanks de twijfels van Bart die het allemaal nauwelijks vertrouwt, zien ze in gezelschap van Giacomo de hele stad, en zelfs het nachtleven gaat niet aan hen voorbij. Een ontmoeting tussen culturen met een glas wijn in de hand... Of toch een botsing met bier?

Onderwerpen per hoofdstuk

1. Talenkennis - klanken van woorden en namen - oriëntatie in een vreemd land - stereotypen (machisme)
2. Vreemde talen spreken in een reële situatie - Nederlanders /Vlamingen en buitenlandse studenten Nederlands - de studie Nederlands buiten Nederland en België
3. Mode /de keuze van kleding - stereotypen: Nederlanders zijn stipt - (ver)dwalen in een vreemde stad - spreekstrategieën: altijd Nederlands spreken
4. Kledingvoorschriften /gewoontes - alcoholconsumptie - nationalisme /vaderlandsliefde - politiek - wat typisch is voor een land /cultuur - 'taalfierheid'
5. Nederlandse humor /ironie - samenwonen /trouwen - (gevoeligheid voor) scheldwoorden voor nationaliteiten - gezinssamenstelling /kinderen krijgen
6. Culinaire gewoonten: veel bier drinken en koffie op alle tijden - onbegrip over gewoonten: straat wassen en voortdurend grapjes maken - werkende vrouwen /moeders
7. Kennis van vaderlandse geschiedenis - uiterlijk van Nederlanders - muziek uit een andere cultuur - spreekstrategieën: vervangende woorden: ding
8. De 'hoge' cultuur van een land - zonen in het openbaar - (ansicht)kaarten schrijven - flexibiliteit
9. Kleden voor het eten - de klank van het Nederlands - de betekenis van cultuurgoed voor de leerder - spreekstrategieën: geleerde woorden gebruiken - vreemde taal = geheimtaal - tactloos /gebrek aan diplomatie
10. Nederlandse popmuziek - typisch Nederlandse producten - drie keer zonen - huizen bekijken

Met dank aan Alice van Kalsbeek voor het lezen van een eerdere versie.

To the student

This text has been written for young people who have just started studying Dutch outside the Netherlands and Flanders. Its aim is to develop the pleasure of reading a story in simplified Dutch, without the help of a dictionary or a teacher. If you have studied Dutch for more than 60 hours, depending also on your experience with foreign languages, you can probably read it by yourself. Don't try to understand every word, but try to grasp what the story is about and while reading, forget about your dictionary. Try to read it for the fun of it!

In this story you will sometimes find the characters taking slightly extreme positions where Dutch society is concerned but don't take this as an average position (and for that matter, don't take any point of view as the average Dutchman's position!)

Separately you will also find a few exercises which you can do, if you feel the need to practice with the new words and structures you will inevitably meet. Keys to the exercises are included, so that you will not have any difficulties in correcting your efforts. Anyway, first of all enjoy yourself reading! Please contact me if you should have any remarks: m.dingenouts@fastwebnet.it

About the story

A Dutch couple, Bart and Marlies, on holiday in Milan, Italy, meet an Italian student of Dutch, who is willing to show them the sites, on the condition that they speak Dutch together. In spite of Bart's doubts about the real intentions of Giacomo, the young Italian, they visit the whole city and even get to enjoy the night life. A story about a relaxed encounter between cultures topped off with red wine... Or rather, a clash served out with beer?

Milaan, 20 oktober 2005

Hoofdstuk 1

In de auto

Het is 29 juni, Marlies en Bart zitten in de auto. Ze komen uit Nederland, Marlies en Bart zijn met vakantie in Italië. Ze spreken een klein beetje Italiaans. Ze doen een cursus in Utrecht, de cursus heet *L'italiano è semplice*. Italianen spreken geen Nederlands, ze spreken geen Engels, geen Duits, Italianen spreken alleen Italiaans. Op de autoweg staat een bord: *Milano 13 km. Pedaggio*. Toll! Ze moeten betalen voor de autoweg.

Marlies zoekt haar portemonnee. Ze pakt € 10.

'Nee,' zegt Bart, 'geen geld: pak de creditkaart.'

Ze zijn bij Lainate en gaan naar het centrum van Milaan. Op de borden staat *San Siro*.

'San Siro,' zegt Bart, 'daar speelt A.C. Milan.'

'Nee,' zegt Marlies, 'daar speelt Internazionale.'

'Centrum!' zegt Bart. Op het bord staat centrum.

Ze rijden 70 km, dat is niet snel. *Viale de Gaspari*, ziet Marlies. Ze heeft een kaart van Milaan. Ze zoekt Viale de Gaspari. Daar is hij. En daar is het centrum op de kaart. Daar is ook Via Scarampo. Ze stoppen voor rood licht.

'*Mi scusi*,' vraagt ze aan een agent, 'waar is Via Scarampo?'

De agent lacht: 'Dit is Via Scarampo!'

Marlies is nu rood. En het licht is groen. Natuurlijk is *dit* Via Scarampo! Maar waar is het centrum?

Ze zien weer een bord centrum. Goed zo! Er zijn veel auto's, en ze hebben allemaal een goede claxon. De auto's rijden snel. Toet! Het is groen, rijden! Toet! het is rood, stoppen! Bart ziet heel veel Fiats en Lancia's en Alfa Romeo's. De modellen zie je in Nederland niet veel.

'*Qui il verde è curato da...*' ziet Marlies. Ze begrijpt het niet. De cursus Italiaans was voor beginners.

Parking, ziet Bart. 'Waar is het centrum?' vraagt hij aan Marlies. Marlies zoekt nog op de kaart. Hier is het centrum, zegt ze. Hier is de Dom, en daar is Corso Vittorio Emanuele, de koning.'

'Goed, zegt Bart, 'maar waar zijn wij dan?'

'Ik weet het niet,' zegt Marlies.

'En waar is het hotel?'

Het hotel! Natuurlijk! het hotel. Marlies zoekt het papier met de naam van het hotel. Hier is het: Hotel Johnny. Ze lacht, dat is een leuke

naam voor een hotel. In het Nederlands is Johnny een leuke naam. Giovanni, zeg je in het Italiaans. *Don Giovanni*. Giovanni Paolo II, de paus. *Il papa*. Er zijn veel Giovanni's! Is het een leuk hotel? Ze weet het niet. Marlies heeft het hotel gereserveerd via internet. Het adres is Via Prati 6. Ze zoekt nu Via Prati op de kaart.

'Daar is het hotel,' zegt ze. Even later zijn ze in Via Prati. Maar het hotel is niet leuk. De naam is leuk, maar het hotel niet. En er is ook geen parkeerplaats. Bart zoekt, maar er is geen plaats voor de auto. Ze zoeken in een andere straat. Ja, daar is een plaats. Bart parkeert de auto.

Een man op straat zegt: 'Nee, dat is niet goed.' Er staat een bord. Geen parkeren. De man is aardig, hij zegt iets in het Italiaans. Bart begrijpt het niet. Maar Marlies wel: op de stoep is plaats.

Bart lacht. Parkeren op de stoep is niet normaal. In Nederland parkeer je alleen een fiets op de stoep. '...Alleen fietsen in Nederland.' De man lacht, maar hij begrijpt Bart niet. Zijn er alleen fietsen in Nederland? Zijn er geen auto's?

Bart parkeert de auto op de stoep. Italië is een raar land. Asterix en Obelix zeggen het ook: 'Rare jongens die Romeinen!'

Marlies opent de auto en pakt de bagage. Ze pakt de beautycase en zoekt de papieren van de reservering. Bart pakt de andere bagage en ze gaan naar Hotel Johnny.

Marlies zegt in het Italiaans: 'We hebben een kamer gereserveerd.'

De man van de receptie glimlacht, hij maakt haar een compliment voor haar Italiaans. Hij spreekt goed Engels en vraagt haar naam.

'De Boer,' zegt Marlies. 'Mijn naam is De Boer.'

'Natuurlijk, ,' zegt de man. 'Als de voetballer, Frank de Boer.'

Marlies lacht. Net als de voetballer, Frank de Boer. De man is aardig. Het hotel is niet leuk, maar de man wel.

Bart lacht niet. De naam van het hotel is leuk, maar het hotel is niet leuk, en de man van de receptie is ook niet leuk. De Italiaan spreekt goed Engels en lacht naar Marlies. *Zijn* Marlies. Hij vraagt heel correct om 'your passport' en hij geeft heel correct 'the key' van kamer 312. Bart zoekt de lift. Bah, Italianen zijn macho's.

'*I hope you will enjoy your stay, miss De Boer*,' zegt de man. De man spreekt echt goed Engels.

'*Missis de Boer*,' zegt Bart.

Daar is de lift. Marlies lacht. Ze gaan naar kamer 312.

Hoofdstuk 2

Eten in een restaurant

's Avonds willen Marlies en Bart gaan eten in een restaurant. De kamer van het hotel is niet slecht: hij is groot en schoon en er staat een tv. Ze hebben een douche en uit het raam zie je bomen. Dat is leuk. Bart houdt van bomen en planten. In Nederland heeft hij veel planten in de kamer. Hij geeft de planten water en geeft ze ook te eten: speciaal eten voor planten.

Nu heeft hij honger en Marlies ook. De man van het hotel zegt: 'Er zijn veel goede restaurants hier.' Tien minuten lopen is een heel speciaal restaurant. De man van dat restaurant is familie van hem. In de straat hier zit een Chinees restaurant en dààr zit een pizzeria. Maar Bart en Marlies willen geen tien minuten lopen, dat is ver. Ze willen snel eten en dan naar bed. Een hele dag in de auto is lang en ze willen na het eten gaan slapen. Ze gaan dus naar de pizzeria, een echte Italiaanse pizzeria. 'Mercante in Fiera', heet hij.

Er zijn veel mensen, maar er zijn ook veel tafels.

'Twee personen?' vraagt de vrouw.

'Ja,' zegt Marlies.

Ze zitten aan een kleine tafel. Het is warm in het restaurant. De vrouw en de ober lopen naar een tafel, ze lopen naar een andere tafel, naar de keuken, naar de kassa. Ze lopen heel snel en de temperatuur is hoog: ze hebben het warm. Er staat een tafel met eten: fruit en desserts. De mensen aan de tafels lachen en praten, ze eten en drinken wijn. In Nederland zijn pizzeria's heel anders. Het licht is anders en de tafels zijn anders, alles is anders. Hier zijn er geen foto's van de Vesuvius of de Golf van Napels.

Bart en Marlies kijken naar het menu. Alles staat in het Italiaans, dat is niet gemakkelijk. Bart zegt: 'Ik begrijp alles.'

Marlies begrijpt niet veel. Het is moeilijk. In Nederland in het cursusboek is het niet moeilijk, maar hier in het restaurant wel: er zijn veel moeilijke woorden. Ze kent veel woorden niet.

Marlies wil een pizza met ham en champignons. Bart wil iets typisch van Milaan: risotto alla milanese. De vrouw zegt: 'We hebben geen Milanese rijst met deze temperatuur. De mensen eten geen *risotto* nu, het is te warm. Wilt u pasta?'

Bart neemt spaghetti carbonara. Kijk, hier staat het op het menu: Pasta alla carbonara, hij zegt het snel. Italiaans spreken met echte

Italianen in Italië is moeilijk. Hij vraagt ook een fles wijn. Wit, graag.

Ze drinken witte wijn en wachten op het eten. Het is warm en de wijn is lekker koud. Het eten komt niet snel en ze drinken nog een glas witte wijn. En nog een.

Daar is het eten. Marlies krijgt de pizza en Bart de pasta. Hij kijkt naar de spaghetti. Dat is geen carbonara, dat is pasta met mosselen. Bah, Bart houdt niet van mosselen, hij vindt mosselen niet lekker.

'Signora, zegt hij. De vrouw kijkt naar Bart, maar hij zegt niets. Italiaans spreken in Italië is heel moeilijk. 'No, mosselen... carbonara!' Ze begrijpt het niet. Bart spreekt Engels, dat is niet moeilijk, maar de vrouw begrijpt het Engels niet. Ze spreekt geen Engels.

Marlies helpt Bart. Ze wil zeggen: Bart wil geen mosselen, maar carbonara. Ze zegt het in het Italiaans en ze lacht. Wat een leuke situatie, wat een leuk restaurant en wat een lekkere witte wijn, Marlies vindt alles leuk en ze lacht en lacht. De vrouw begrijpt Marlies niet. Bart lacht niet, hij houdt niet van mosselen!

Een jongeman aan een andere tafel vraagt in het Engels: 'Kan ik u helpen?'

De jongeman is aardig, hij helpt hen en Bart krijgt zijn pasta alla carbonara. De man heet Giacomo.

'Waar komt u vandaan?' vraagt hij.

'Uit Nederland,' zeggen ze.

Giacomo lacht. Uit Nederland, dat is leuk. Nee, niet leuk, dat is fantastisch! Nederland!

'Ik kom uit Italië,' zegt Giacomo.

Nu lachen Marlies en Bart. Natuurlijk komt hij uit Italië. Dat is logisch!

Marlies vraagt in het Engels: 'Ga je met vakantie naar Amsterdam?'

Giacomo zegt: 'Ik heb geen geld.' Hij lacht weer. Uit Nederland... fantastisch!

'Hou je van Nederland?'

Giacomo lacht weer.

'Vind je Nederland leuk?'

'Ik weet het niet,' zegt hij.

Marlies en Bart begrijpen het niet. Giacomo vindt Nederland niet leuk, maar Giacomo lacht zo veel. Is Nederland speciaal voor hem?

Dan zegt Giacomo: 'Ik studeer Nederlands, ik spreek een beetje Nederlands.'

Marlies kijkt goed naar Giacomo, het is niet waar! Hij studeert Nederlands. Bart lacht. Wat raar, een Italiaan die Nederlands spreekt! En hij spreekt ook zo raar. Als een man van een pizzeria in Nederland! Bart lacht, maar Giacomo vindt het niet leuk. Hij spreekt geen goed Nederlands, maar lachen is niet aardig.

Marlies zegt het ook. Bart excuseert zich. Het is leuk, een Italiaan studeert Nederlands! En hij spreekt goed!

Giacomo is student. Hij woont in Milaan en studeert aan de Hoge School voor Toerisme. Daar kan je veel talen studeren, Engels, Frans, Duits, maar ook Nederlands. Hij zit in het tweede jaar en morgen heeft hij een Nederlands tentamen. Dan stopt Giacomo. Hij is moe, Nederlands spreken is moeilijk. Op school met het cursusboek is het gemakkelijk, maar hier in de pizzeria met echte Nederlanders is het heel moeilijk.

Bart zegt: 'We spreken Engels, dat is gemakkelijker.'

Maar Giacomo wil niet, hij moet Nederlands spreken.

Marlies en Bart willen naar het hotel. Ze geven de vrouw van de pizzeria hun creditkaart en betalen de rekening.

Giacomo zegt: 'Morgenochtend heb ik een tentamen, maar 's middags kan ik jullie Milaan laten zien. Ik kan Nederlands spreken en jullie zien Milaan. Ik heb geen geld om naar Nederland te gaan... maar Nederland is hier!'

Dat is leuk, Marlies reageert enthousiast. Bart weet het niet. Italianen zijn rare mensen. En dan Italianen die Nederlands studeren... Wat wil Giacomo precies? Hij weet het niet goed. Wil Giacomo geld of wil hij iets anders?

'Om één uur voor de Dom van Milaan. Dan laat ik jullie mooie plaatsen zien,' zegt Giacomo.

'Veel succes met je tentamen morgen,' zegt Marlies.

'Dank je,' zegt Giacomo, 'en welterusten ...' Wat leuk, nu kan hij het zeggen tegen een Nederlander en niet tegen een Italiaanse student of zijn docent. Hij zegt het nog een keer: Welterusten! Welterusten.!

Marlies begrijpt het niet.

Giacomo zegt: 'Nederlands praten is leuk!' Marlies lacht maar Bart begrijpt het niet. Drie keer welterusten zeggen is niet normaal. Is die Giacomo misschien een psychiatrische patiënt? Nederlands studeren, woorden drie keer herhalen... Als Obelix zegt Bart: rare jongens die Romeinen!

Om elf uur zijn ze terug in het hotel. Ze zijn moe, doodmoe. En ze hebben het warm. De kamer is niet warm, er is gelukkig airconditioning. In bed zegt Bart: 'Ik weet het niet met die Giacomo... Het is een rare jongen. Hij studeert Nederlands in Italië. Vind je dat niet raar, Marlies?'

Maar Marlies zegt niets. Ze slaapt al.

Hoofdstuk 3

Met de auto naar het centrum

De volgende ochtend willen Bart en Marlies naar het centrum. Marlies kijkt op de kaart en zegt: 'Het is niet ver. We kunnen lopen naar het centrum.'

Bart zegt: 'Nee, we gaan met de auto.'

Marlies zegt: 'Dat is niet leuk, je ziet niet veel in de auto en er zijn veel auto's in de stad. En veel stoplichten. En je kan daar niet parkeren. In het centrum parkeren kost ook geld.'

Maar Bart wil echt met de auto. 'Ik rijd de auto,' zegt hij, 'het is geen probleem. We vinden een goede parkeerplaats in het centrum.'

Marlies wil niet met de auto, maar zegt: 'Oké, als jij het wil, dan doen we het.'

Bart en Marlies rijden de straat uit, naar het centrum toe. Marlies heeft de kaart van Milaan. 'Je moet rechtdoor en dan rechts,' zegt ze. Er zijn weer veel auto's op straat, en wat een boel stoplichten! Ze rijden niet snel, helemaal niet: ze rijden heel langzaam. Soms staan ze een paar minuten stil, maar dan komen ze bij het centrum. Marlies kijkt op het bord, verboden voor auto's. Dat is niet leuk, ze mogen hier niet in. Auto's kunnen niet het centrum in.

'Wat een stad is Milaan,' zegt Bart. 'Veel stoplichten, geen parkeerplaats en geen auto's in het centrum.'

'Ga maar rechts,' zegt Marlies. 'En dan weer rechts en dan rechtdoor.'

Nu zijn ze aan de andere kant van het centrum. Het Domplein is nu niet ver. Maar ook hier mogen auto's niet in het centrum.

'Dan parkeren we hier en gaan we lopen,' zegt Bart. Hij kijkt op het bord van de parkeergarage. Parkeren kost vier euro per uur. Vier euro! Bart is boos. Er is geen parkeerplaats en parkeren kost vier euro per uur! Wat een rotstad!

'Dan gaan we in een andere straat kijken,' zegt hij. Daar staat een man. 'Hier kunt u parkeren,' zegt hij. Hoeveel kost het? Drie euro! 'Dat is duur,' zegt Bart. 'We gaan in een andere straat kijken.'

'Hier links dan,' zegt Marlies. Maar daar is geen plaats. Ze rijden verder en zoeken een andere parkeerplaats. Maar er is geen plaats.

'Kijk,' zegt Marlies, 'deze straat is niet ver van het hotel. We zijn vlakbij hotel Johnny.'

Bart is nu heel boos. Wat een stad, er is geen parkeerplaats, we rijden twee uur in de auto en zijn weer terug bij het hotel. Maar Marlies lacht.

'We kunnen gaan lopen of met de tram,' zegt ze. Gelukkig is er bij het hotel nu genoeg plaats

voor de auto. Bart kijkt, maar er staat geen bord verboden te parkeren. Hier mag hij parkeren.

Een man zegt: '*C'è il lavaggio.*' Bart begrijpt het niet, maar Marlies wel.

'*Lavaggio,*' zegt ze, 'betekent wassen.'

Wil de man hun auto wassen? De auto is niet schoon, maar Bart wil het niet.

'Nee, dank u,' zegt hij. Die Italianen zijn rare mensen. Wie wil nu de auto wassen van twee toeristen!

Bart en Marlies kopen kaartjes bij een kiosk en nemen de tram naar het centrum. Ze nemen lijn 1. Daar is de tram, ze stappen in. Ze gaan zitten en kijken naar de straten, de huizen en de mensen. Zo is het leuk om te reizen in de stad. De tram gaat langzaam, maar dat is geen probleem. Zo kunnen ze goed naar de mensen op straat kijken. Marlies ziet zwarte mensen met mooie kleren, oude vrouwen met ook mooie kleren en de jongemannen dragen ook mooie kleren en heel mooie schoenen. Alle mensen dragen mooie kleren hier. Milaan is een modestad en Italianen houden van mooie kleren, denkt ze. In Nederland dragen mensen sportieve kleren met veel kleuren. Hier dragen ze veel zwart. En veel klassieke designs. Ze gaan allemaal naar chique feesten, denkt ze. Maar dat is niet zo. Ze gaan naar hun werk of naar het centrum voor de winkels.

Er zijn ook veel winkels, zien ze. Die verkopen brood of kleren of cd's. Bart ziet een winkel met klassieke cd's en later een winkel met rockmuziek. Bart houdt van muziek en wil later een paar cd's kopen. Van Zuccherò en Ramazzotti. In het centrum stappen ze uit de tram.

Wat mooi. Ze zien een fontein en aan de andere kant is een lange straat met winkels en terrasjes. Ze gaan eerst naar het kasteel. Het is niet zo oud, uit de negentiende eeuw, lezen ze. Maar het heeft veel kunst, oude kunst: een beeld van Michelangelo en veel schilderijen. Maar ook antiek meubilair en zelfs muziekinstrumenten. Dat zegt het boek van Marlies. Ze gaan naar het museum in het kasteel, maar dat is niet open. Jammer! Marlies wil zo graag de 'Pietà' van Michelangelo zien. En ook 'Het laatste avondmaal' van Leonardo da Vinci. Dat is bij een kerk, Santa Maria delle Grazie.

Dan vraagt ze: 'Hoe laat is het?'

'Eén uur,' zegt Bart.

'Giacomo!' zegt Marlies. Giacomo wacht op het Domplein op ons.'

‘Ik weet het niet,’ zegt Bart. ‘Die Giacomo is een rare man. Gratis toeristen Milaan laten zien. Denk jij dat echt? Hij wil natuurlijk geld. Of iets anders.’

‘Giacomo is een aardige man en hij wil Nederlands leren. Dus wil hij graag twee toeristen Milaan laten zien. Zo kunnen wij ook een beetje Italiaans leren, denk je niet?’

‘Oké,’ zegt Bart. ‘Maar als hij geld vraagt, doen we het niet.’

Ze lopen door de winkelstraat, maar zien de Dom niet.

‘Waar is de Dom?’ vraagt Bart.

‘Rechtdoor en dan links,’ antwoordt Marlies.

Wat een hoop mensen lopen daar. Het is lunchpauze. Ze zien een bord. Op het bord staat een man die loopt: voetgangers. Bart zegt: ‘Kom, Marlies, hier is het.’

Marlies weet het niet. Het is geen grote straat, het is een kleine. Gaat dit kleine straatje naar de grote Dom van Milaan?

Maar het is niet de goede straat. Later begrijpen ze het: hier is alleen een theater. Niet de Dom. Ze vragen een man naar de Dom.

De man zegt: ‘Ga terug, ga links en dan rechtdoor, daar is de Dom. Vijf minuten lopen.’ Het is al kwart over één, Giacomo wacht op hen. Wat een mooie huizen zijn er. Ze lopen snel en het is warm. Ze zijn een beetje moe.

‘Ik heb het warm,’ zegt Bart.

Dan stoppen ze. ‘Wat prachtig, wat verschrikkelijk mooi! Die is heel oud...!’ Ze staan op het Domplein en kijken naar de Dom van Milaan. Ze willen niet lopen, alleen maar kijken. Ze vinden de Dom heel mooi.

‘Kijk eens wat prachtig!’ zegt Bart.

‘Uit de veertiende eeuw,’ zegt Marlies met het boek in de hand.

Ze willen hem graag bekijken, alles goed zien. Maar hij is zo groot. Bart neemt al foto’s. Een foto met Marlies en een zonder Marlies. Ze gaan even zitten.

Dan zegt Marlies: ‘Giacomo!’ Hij wacht nog.

Ze gaan snel naar de Dom. Er lopen een heleboel toeristen met sportieve kleren in alle kleuren. Maar waar is Giacomo? Draagt hij zwarte kleren als alle Italianen? Bart weet het niet. Hij weet niet wie Giacomo is, er zijn zoveel mensen. Dan ziet Marlies hem. Hij zit op de trap met een andere man.

‘Giacomo?’ zegt ze.

‘Daar zijn jullie,’ zegt hij.

Marlies kijkt op haar horloge. Ze zijn heel laat, kwart voor twee.

‘Het spijt me,’ zegt ze.

‘Het is geen probleem,’ zegt hij. Ik weet nu dat Nederlanders geen Zwitsers zijn. Dit is Pietro, een vriend. Hij studeert ook Nederlands en wil graag Nederlanders leren kennen, net als ik.

Pietro is een knappe man met mooie kleren aan. Dure merken. Marlies kijkt goed naar hem. Hij is leuk, denkt ze. Wat een stuk! Bart vindt hem niet zo aardig.

‘Het tentamen?’ vraagt hij.

‘Niet goed,’ antwoordt Giacomo een beetje boos. ‘Mijn Nederlands is niet goed genoeg. Ik moet het tentamen weer doen in september.’

‘Jammer,’ zegt Marlies.

‘Willen jullie in de Dom?’ vraagt Pietro.

‘Alright,’ zegt Marlies.

‘Nederlands, alstublieft,’ zegt Pietro, ‘we moeten Nederlands spreken.’

Dat is niet gemakkelijk voor Marlies. Pietro spreekt langzaam en weet niet alle woorden. Engels gaat veel beter voor iedereen. Maar Pietro en Giacomo moeten hun Nederlands oefenen, dat is waar. Soms spreekt Marlies toch Engels en dan zeggen Giacomo of Pietro: ‘Nederlands alsjeblieft!’ Dan spreekt Marlies meteen weer Nederlands.

Bart zegt niets. Er is nu niet één Italiaanse man, maar twee. En dan al die zwarte kleren, het is warm! Als het warm is, draag je geen lange, zwarte broek! Rare jongens...

Geen korte broeken

Wat een boel mensen op het plein voor de Dom! En ze willen allemaal de Dom in, naar binnen. De toeristen gaan langzaam naar binnen, er staan heel veel mensen in een lange rij. Bart vindt het niet leuk, het is warm en hij wil naar binnen. De rij gaat langzaam. Gelukkig heeft Bart een korte broek aan en geen lange, zoals die Italianen. Een korte broek is lekker koel. Dan komen ze bij de deur, er staat een man in uniform, die zegt: U mag niet naar binnen, geen korte broeken in de Dom.' Er staat ook een bord, verboden voor mensen in korte broeken. Bart is boos, hij wil de Dom zien. Marlies, Giacomo en Pietro kunnen wel naar binnen. Giacomo zegt: 'Ik ga naar buiten met Bart.'

Marlies gaat samen met Pietro de Dom binnen en Giacomo gaat met Bart naar een café. Maar ze gaan niet aan een tafel zitten. 'Kom mee,' zegt Giacomo. Ze gaan naar het toilet. 'Ga hier naar binnen,' zegt Giacomo. Bart wil niet naar het toilet, maar gaat toch naar binnen. Dan hoort hij Giacomo uit het toilet naast hem zeggen: 'Hier, doe mijn lange broek aan en geef mij jouw korte broek. Ik kan de Dom vaak genoeg zien.' Bart moet lachen. Wat een raar idee, Giacomo's broek aan doen. Eerst wil hij niet, maar dan zegt hij: 'Oké, het is aardig van je.'

Met Giacomo's lange zwarte boek aan kan Bart de Dom wel binnen gaan. Hij moet nog steeds een beetje lachen. De Dom is heel groot van binnen. En heel mooi. Marlies en Pietro kan hij niet vinden. Er is niet veel licht binnen, het is een beetje donker. Hij kijkt naar het altaar en het marmer... allemaal prachtig! Dan ziet hij Marlies. Ze praat met Pietro.

Marlies ziet Bart. 'Hoe kom jij binnen?' Dan ziet ze zijn lange broek en zegt meteen: 'Die is van Giacomo!' Ze lacht heel hard. 'Ssst,' zeggen de mensen, 'dit is een kerk.' Ook Pietro moet lachen, dat is een goed idee, Giacomo's broek aan doen. Marlies kijkt naar de sportschoenen onder de zwarte broek en lacht weer. Bart lacht ook.

Achter het altaar zijn een heleboel mooie dingen te zien: een kapel met een graftombe en mooie kandelaars. De stijl is barok. Pietro weet veel over de Dom, hij heeft op school erover geleerd.

Ze gaan naar buiten, de Dom uit, van de donkere kerk naar het plein in de zon. Buiten is het warm en heel licht. Buiten wacht Giacomo

in Barts korte broek. 'Lekker koel, die korte broek,' zegt hij. 'Binnen is het lekker koel,' zegt Bart, 'maar buiten niet.'

'Ik heb honger,' zegt Pietro. 'Zullen we een broodje eten?'

Bart en Marlies hebben ook honger. Bart ziet een terras, daar kunnen ze een broodje eten en iets drinken. Hij heeft ook dorst. Maar Pietro en Giacomo vinden dat geen goed idee. 'Bij de Dom is het heel duur,' zeggen ze. 'Bij de universiteit is het niet duur. De broodjes zijn daar heel goedkoop.'

In Via Larga eten ze een broodje buiten op een terras. Bart bestelt binnen te drinken. Vier bier. Maar Pietro wil geen bier, hij moet vanmiddag studeren. Morgen heeft hij weer een tentamen. Pietro drinkt water. Bart vindt water niet lekker. 'Water is voor de vissen,' zegt hij. Hij wil betalen, maar dat kan niet. Giacomo heeft al betaald. 'Vandaag zijn jullie mijn gasten,' zegt hij. 'Mijn Nederlandse gasten.'

Bart kijkt naar Marlies. Giacomo wil geen geld van hen. Hij wil echt alleen de Nederlandse toeristen Milaan laten zien. Het is leuk zo'n Italiaanse vriend te hebben.

Later gaan ze ook naar de universiteit. Pietro is naar huis, hij moet nog studeren voor morgen. De universiteit is oud, maar niet zo groot.

'Dit is de Openbare universiteit,' zegt Giacomo.

'Zijn er nog meer universiteiten dan?'

'Er zijn wel vijf universiteiten in Milaan. Enkele zijn privé.'

'Vijf! Dat is veel. In Nederland heeft een stad gewoonlijk maar één universiteit. Zijn er zoveel studenten?'

Giacomo zegt ja. Zijn zus studeert vreemde talen aan de *Università Statale* en in het eerste jaar zijn er zeshonderd studenten.

Ze gaan naar Piazza Fontana, daar staat een bord met de naam van een anarchist, Pinelli. Giacomo vertelt iets over hem en de politieke geschiedenis van Italië. Bart en Marlies vinden het vreemd. Bommen, anarchisten, fascist, politie. In Italië is politiek heel vreemd. Nederlanders weten wel de namen van Italiaanse politici, maar ze begrijpen de Italiaanse politiek niet.

Giacomo moet hard lachen. 'Italianen ook niet,' zegt hij. 'Italianen houden niet van hun politici, ze houden niet van hun land, alleen van *gli azzurri*, het nationale voetbalelftal.'

'In Nederland ook,' zegt Bart. 'Nederlanders zijn niet nationalistisch, alleen met voetbal.'

Marlies zegt: 'Nederlanders zijn wèl nationalistisch. Nederlanders zijn trots op hun land en sommige politici zijn heel populair. Wim Kok bijvoorbeeld. Hij was heel lang de eerste minister en veel mensen houden van hem.'

Bart zegt: 'Ik vind Nederlanders helemaal niet nationalistisch.'

Marlies vraagt: 'Ben jij niet trots op onze grote dijken en de grote namen uit de industrie: Philips, Heineken, Unilever?'

Nou, misschien een beetje dan,' zegt Bart, 'maar alleen in een ander land, in het buitenland.'

'En Hans Brinker?' vraagt Giacomo. 'Ben je niet trots op Hans Brinker?'

Die kennen Marlies en Bart niet. 'Het verhaal van de jongen met de zilveren schaatsen. Dat is toch in Nederland?'

'Oh dat,' zegt Bart, 'dat is een Amerikaans verhaal.'

Wat jammer. Giacomo is een beetje triest. Het verhaal van Hans Brinker is voor hem typisch Nederlands.

'Misschien wel,' zegt Marlies, 'maar "Amerikaans" typisch Nederlands.'

'Wat is typisch Nederlands voor een Italiaan?' vraagt Bart.

'Een korte broek,' lacht Giacomo. Dan zegt hij: 'Nou, Amsterdam is typisch Nederlands. En drugs en prostituees. En molens, tulpen en kaas.'

Amsterdam is niet typisch Nederlands, vinden Marlies en Bart. Amsterdam is meer internationaal. En zijn er in Italië geen prostituees en geen drugs?

'Ja, maar jullie hebben toch veel kaas en overal tulpen?'

'Ik eet geen kaas en zie alleen tulpen in de winkel,' zegt Bart. 'Ik woon niet in een molen en werk met de computer op een kantoor. En toch ben ik een normale Nederlander, denk ik.'

'Ik weet niet wat typisch Nederlands is,' zeg Marlies.

'De Nederlandse taal,' zegt Giacomo.

'Ja,' zegt Bart, 'het Nederlands is heel moeilijk voor buitenlanders.'

'Nee hoor,' zegt Giacomo, 'niet moeilijker dan het Duits. Maar jullie vinden jullie taal niet speciaal. En als een buitenlander Nederlands wil spreken, lachen jullie.'

Bart kijkt naar Marlies, hij is een beetje rood. Het is waar. Nederlanders zijn niet trots op hun taal. En met buitenlanders spreken ze liever Engels dan Nederlands.

'Maar met jou spreken we altijd Nederlands,' zegt Bart tegen Giacomo. 'En dat is jammer,' vindt hij, 'want het Italiaans is veel mooier... En zo leer ik het nooit!'

'Voor ons is het Italiaans veel moeilijker dan het Duits...,' zegt Marlies.

Nu is Giacomo trots, zijn Nederlands is niet zo slecht, hij is trots op zichzelf.

Ze zien die middag nog heel veel straten en gebouwen in de stad Milaan. Marlies wil dan ook nog naar Via Monte Napoleone om de modewinkels te bekijken, maar Bart is moe en Giacomo moet naar huis. Dus nemen ze lijn 1 naar het hotel. Morgen gaan ze winkels bekijken, Bart wil muziek kopen en Marlies misschien een paar schoenen.

Vanavond neemt Giacomo hen mee naar Brera, een oude zone van de stad met leuke cafés en gezellige terrasjes. Ze zien Giacomo om tien uur in Corso Garibaldi. Op de kaart ziet Marlies waar die is. Ze kunnen de tram nemen of een taxi. Ze moeten niet met de auto komen.

Maar eerst willen ze uitrusten van al het lopen. Ze zijn heel moe. In hun kamer gaan ze op bed liggen. Ze willen even slapen. Heel even maar, tien minuten, een kwartier. Ze willen niet te laat in Corso Garibaldi zijn, ze moeten nog eten... Dus slapen ze maar heel even.

Zijn ze vanavond wel op tijd bij Giacomo?

Bart heeft zeven kinderen

Het is half elf. Giacomo staat in Corso Garibaldi voor een café dat *Le trottoir* heet. De deur van het café gaat open en hij hoort muziek. Giacomo telefoneert met een vriend, maar dan stopt de telefoon. De batterij is leeg. Jammer. Een volle batterij is beter als je 's avonds uitgaat.

Marlies en Bart zijn laat. Hij kijkt op zijn horloge. Een half uur te laat. Die Nederlanders zijn echt geen Zwitsers, dat is zeker. Twee keer zijn ze te laat. De deur van het café gaat dicht en het is stil.

Komen ze nog wel? Misschien willen ze hem niet meer zien. Misschien vinden ze hem niet zo aardig. En ze weten nu al dat de mooiste winkels in Via Monte Napoleone zijn en dat Brera 's avonds leuk is. Dus willen ze liever alleen gaan, zonder een Italiaan die slecht Nederlands spreekt.

Hij moet ook niet zeggen: 'Kom vanavond naar Corso Garibaldi', maar: 'Zouden jullie vanavond willen komen?' Dat is beter, dan voelen mensen zich vrij om 'nee' te zeggen. Als je zegt, 'Zou je dat willen doen?', dan is het gemakkelijk 'nee' zeggen. Dat is beleefd. Als je zegt, 'Doe dat!', is het moeilijk om 'nee' te zeggen. Dat is onbeleefd. Misschien is dat zijn fout.

Giacomo vindt Bart en Marlies wel aardig. Bart is soms een beetje negatief, maar ook sympathiek. Marlies is blond en lang, alle Italiaanse mannen kijken naar haar. Maar ze is ook heel spontaan en heeft gevoel voor humor. Het is leuk Nederlandse vrienden te hebben. 'Vrienden' is natuurlijk niet het goede woord, maar soms is een simpel woord beter. Misschien niet helemaal correct, maar ze begrijpen je.

Dan gaat zijn mobiele telefoon. Hij doet hem open.

'Sì...?'

'Spreek ik met Giacomo?'

'Ja.'

'Met Marlies. Giacomo, we komen naar Corso Garibaldi met een taxi. We hebben geslapen..! Sorry hoor, het spijt me, Giacomo, we vinden het erg rot voor je, alsjeblieft, wacht nog even op ons..!'

De batterij is nu echt leeg. Giacomo doet de telefoon dicht. Hij is niet boos, helemaal niet, hij is blij. Ze komen tòch. Zijn Nederlandse 'vrienden' willen graag Brera zien met een Italiaan die slecht Nederlands spreekt!

Een kwartier later stappen Bart en Marlies uit een taxi. Marlies zegt: 'Het spijt me, het spijt me', haar ogen zijn een beetje klein en Barts blonde haar zit raar: ze hebben geslapen. Giacomo moet lachen.

'Zijn jullie zo moe van het lopen in het centrum?'

'Ja, Giacomo, je laat ons teveel lopen,' zegt Bart. Hij is boos. Zijn ogen zijn boos en zijn mond is boos. Zijn Nederlandse vriend is niet blij met de Italiaan die slecht Nederlands spreekt en die ze zoveel laat lopen.

'Het spijt me,' zegt Giacomo snel. Hij is misschien toch niet beleefd geweest. 'Zouden jullie willen gaan zitten op een terras? Zouden jullie iets willen eten? Iets willen drinken? Zeg het maar. Het spijt me, hoor. Vanavond lopen we niet veel...'

'Nee, Giacomo, het was een grapje,' zegt Marlies. Ze kijkt naar Bart. Maar Bart kijkt boos, hij wil niet lopen.

Een grapje? Moet hij nu lachen? Zegt Bart dit om te lachen? Is dit Nederlands gevoel voor humor? Dingen zeggen die je NIET denkt? Giacomo moet niet lachen, hij is helemaal niet blij.

Dan begint Bart hard te lachen. 'Hahaha, gekke Italiaan, het was maar een grapje...'

Gekke Italiaan? Jij bent gek! 'Gekke Nederlander!'

'Nee, 'kaaskop' moet je zeggen,' zegt Marlies.

'Gekke kaaskop!' zegt Giacomo.

'Maffe spaghettivreter!' roept Bart.

'Stomme Hollander!'

'Rare maffioso!'

Later zitten ze op een terras. Ze zijn niet moe. Ze zitten omdat ze honger hebben. Bart en Marlies hebben alleen geslapen, ze hebben niet gegeten. Dus eten ze nu 'crêpes'. Bart en Giacomo drinken weer bier en Marlies Coca Cola. Giacomo drinkt snel, dat is niet goed. Hij drinkt gewoonlijk niet veel bier. Bart heeft een crêpe die heel groot is. Marlies eet een kleine vol met paprika. Na het eten drinken ze allebei een cappuccino. Dat is raar, geen espresso, maar cappuccino. De ober vindt dat niet raar. 'Dat doen veel buitenlanders,' zegt hij.

Marlies doet haar boek over Milaan open. In het boek, dat al een beetje oud is, staat dat Brera niet leuk is. Een zone met veel problemen. Maar Giacomo zegt, dat het niet waar is, nu is het anders. Hij doet het boek dicht. In Brera zijn er veel cafés en 's avonds zijn er 'maghi'.

Wat zijn *maghi*? Giacomo weet het woord niet in het Nederlands. Zijn handen gaan over de tafel, zo doet een *magò*. Hij kijkt ook als een *magò*. In een glas. Vol met bier. Nou ja, een *magò* kijkt niet in een glas met bier, maar in een rond glas.

‘Een bol?’ vraagt Marlies. ‘Een glazen bol?’

Misschien. Giacomo’s handen gaan over het glas. Hij kijkt in het glas.

‘Ik zie Bart!’ zegt hij. ‘Ik zie Bart met veel geld. En een groot huis. En... zeven kinderen... Over zeven jaar is Bart rijk en heeft hij zeven kinderen.’

‘Een waarzegger!’ roept Marlies. Je bedoelt een waarzegger met een glazen bol. Er zijn waarzeggers in Brera. Wat leuk.’

‘Ja, of met kaarten. *Tarocchi*,’ zegt Giacomo.

‘Haha,’ zegt Marlies, Bart met zeven kinderen..!’

‘Ik wil best zeven kinderen,’ zegt Bart.

‘Echt waar?’

‘Ja hoor, als ik dan maar niet arm ben. Voor zeven kinderen heb je veel geld nodig. Ik wil eerst rijk worden en dan zeven kinderen hebben. En dan kom ik in Italië wonen, waar alle families zeven kinderen hebben.’

Giacomo zegt dat het niet waar is. Hij kent geen familie met meer dan twee kinderen. In Noord Italië krijgen de families 1,5 kind per familie.

‘Anderhalf kind, dat is een grote en een kleine?’ vraagt Bart.

Nu lacht Giacomo wel.

‘Jammer,’ zegt Marlies, ‘het was zo’n leuk stereotype, een grote Italiaanse familie die eet onder de olijfbomen. Maar mijn zus heeft wel drie kinderen en Bart zijn broer ook. Je zegt dat Bart zeven kinderen krijgt, en ik? Misschien krijgt hij die kinderen met een andere vrouw. Ik wil graag weten, hoeveel kinderen ik krijg, Giacomo.’

Giacomo’s handen gaan over het bierglas van Bart, hij kijkt erin: geen bier. Het glas is leeg.

‘Het spijt me,’ zegt Giacomo. ‘Ik zie geen kinderen...’

‘Waarom niet?’

‘Omdat er geen bier is. Nederlandse kinderen zie je alleen in een glas bier. Niet in een leeg glas...’

Dan bestel ik er nog drie,’ zegt Bart. ‘Ober! Drie glazen bier alstublieft.’

‘Nee,’ zegt Marlies, ‘ik wil nog een cappuccino.’

Giacomo wil misschien ook liever iets anders. Het bier zit in zijn hoofd, dat licht is als een

ballon. Maar Bart heeft al besteld: daar zijn de glazen bier al.

Na het bier staan ze op. Hé, wat is dat? Giacomo kan niet goed staan. Oei-oei, dat is moeilijk. Dat doet het bier in zijn hoofd. Hij moet lachen, hij kan niet goed in een rechte lijn lopen.

‘Ik zie Giacomo,’ zegt Bart, die doet als een waarzegger, ‘en hij kan niet goed lopen. Hij loopt tegen een paal, en *bàng*, geen kinderen voor Giacomo...’

Waarzeggen

Na het bier lopen ze door de straten van Brera, het is daar erg gezellig met mooie lichtjes en leuke kraampjes met allerlei artikelen. Mensen verkopen van alles, dingetjes die van katoen of leer zijn gemaakt, dingen voor toeristen of gewoon grappige dingen om te hebben... 'Hebbedingen', zegt Marlies: ze doen niets, ze zijn niet speciaal, maar gewoon leuk. Om te hebben. Hebbedingen! Maar ze verkopen ook kleren en leren schoenen. Marlies koopt een standaard van metaal met 'Inter' erop, voor haar mobiele telefoon. De kleuren zijn blauw en zwart. Ze is een fan van 'Internazionale'.

'Op kantoor kan mijn mobieltje daarin staan,' zegt ze. 'Vind je hem niet mooi, Bart?'

Bart zegt dat hij een fan van A.C. Milan is. De kleuren van A.C. Milan, rood en zwart, vindt hij mooier. Ze komen bij een waarzegger die Pablo heet.

'Mevrouw, komt u maar hier,' zegt de waarzegger, 'gaat u zitten.' Maar Marlies wil niet. Ze lacht naar Pablo en wil dan doorlopen. Bart stopt haar.

'Kom nou,' zegt hij, 'je wil toch weten hoeveel kinderen je krijgt. Vraag dat aan Pablo. Je kan alles vragen aan Pablo.' Inderdaad staat er een bord: Pablo, voor al uw levensvragen.

'Nee, hou op,' zegt Marlies, 'en hoeveel kost dat?'

'Vijf euro,' zegt Pablo.

'Toe nou,' zegt Bart, 'ik wil het ook weten...'

'Nou vooruit,' zegt Marlies, en ze gaat zitten. Giacomo gaat ook zitten. Gelukkig zijn er twee stoelen, zijn hoofd draait nog een beetje van al het bier. Pablo heeft geen bol, en ook geen kaarten. Hij leest Marlies' hand. Hij pakt haar hand en kijkt heel goed. Zijn vingers volgen de lijnen. Dan pakt hij een boek. Wat is dat nou, moet hij nog studeren? Is Pablo een student handlezen? Nee. Hij laat een tekening zien. In het boek staat een hand met een heleboel lijnen. Die gaan net als de auto's in Milaan, links, rechts, rechtdoor.

'Dit is uw levenslijn, hij is heel lang, ziet u dat?' zegt Pablo.

Marlies ziet het. Pablo vertelt over Marlies' leven, haar problemen, haar leuke momenten. Marlies kijkt geïnteresseerd. Haar problemen zijn niet speciaal, iedereen heeft die problemen. Als ze veertig is, krijgt ze een belangrijke functie op haar werk, dan wordt ze een manager, zegt Pablo. Marlies wil geen manager

worden. En ze krijgt twee kinderen maar. Marlies kijkt triest naar Pablo. Maar twee? En Bart krijgt zeven kinderen...

Marlies betaalt Pablo en ze lopen door. Marlies is boos op Bart.

'Jij zeven kinderen en ik twee! Met wie krijg je die andere vijf kinderen. Met welke vrouw?'

Bart zegt dat hij al vijf kinderen heeft. Bij vijf vrouwen. Maar die vrouwen ziet hij niet meer, Marlies moet niet jaloers zijn. Die andere twee kinderen wil hij met haar krijgen. Marlies lacht, gelukkig, die vrouwen ziet hij niet meer. En houdt Bart alleen van haar nu? Ja, alleen van haar... en van die vijf kinderen natuurlijk!

Giacomo luistert goed naar hen. Ze spreken heel snel en soms spreken ze raar, een beetje dialect. Maar hij kan bijna alle woorden begrijpen. En toch begrijpt hij hen niet altijd. Is Marlies echt boos? Heeft Bart echt vijf kinderen of maakt hij maar een grapje? Nederlanders zijn soms rare mensen, het kan waar zijn. Marlies is serieus, ze praat serieus en kijkt serieus. En Bart lacht ook niet.

Giacomo kijkt goed naar hen. Maken ze een grapje of niet? Dat is met die rare Nederlanders moeilijk te begrijpen. Hij kijkt en kijkt, maar weet het niet.

Marlies en Bart kijken heel serieus naar Giacomo. Giacomo kijkt heel serieus naar hen. Dan beginnen Marlies en Bart hard te lachen.

'Hé, Giacomo...' zegt Bart, 'maffe Italiaan... Vijf kinderen, denk je dat ik gek ben?'

Ook Giacomo lacht nu, het was een grapje. Bart heeft geen vijf kinderen. En toch zijn ze moeilijk te begrijpen, die Nederlanders. De taal is niet zo moeilijk, de Nederlanders zijn moeilijker. Een grammatica voor het Nederlands heeft hij wel, maar is er geen grammatica voor de Nederlander?

Ze komen bij een kraam met babykleren.

'Mevrouw de manager, is dit niet leuk voor uw nieuwste baby?' zegt Bart. In zijn hand houdt hij een katoenen broekje. 'Ik ben een fan van Milan,' staat erop.

'Hou op,' zegt Marlies, 'ik wil geen manager worden. Ik wil kinderen krijgen en thuis zijn.'

Giacomo kijkt haar aan. Wil ze geen werk met veel geld, belangrijk werk, een goede functie op haar kantoor? Marlies zegt nee.

'Waarom niet?'

'Omdat ik thuis wil zijn met mijn kinderen. Dat kan toch. In Italië niet?'

Giacomo zegt: 'Nee, mijn moeder werkt op een kantoor. De meeste moeders werken hier. De kleine kinderen gaan naar de crèche, de grotere kinderen naar school. Het is belangrijk

dat vrouwen geld verdienen, belangrijk voor hun carrière ook.'

'En als de kinderen uit school komen, dan is er niemand thuis? Dat is triest.'

'Misschien, maar het is normaal voor ze.'

'Dat wil ik niet,' zegt ze, 'ik wil ze een kopje thee geven en een koekje. En luisteren naar hun verhalen. In Nederland werken moeders ook wel, mijn moeder werkte ook, maar er zijn ook moeders die thuisblijven.'

'Maar wil je dit niet voor je nieuwe baby?' vraagt Bart weer. In zijn hand heeft hij nog steeds het katoenen broekje.

'Word je moeder?' vraagt Giacomo.

'Welnee,' zegt Marlies. 'Begrijp je nou nog niet dat Bart steeds grapjes maakt? Hij is helemaal niet serieus. Hij kan nooit vader worden van mijn kinderen. De vader van mijn kinderen moet intelligent zijn en knap, en vooral geen grapjes maken. We zijn ook niet getrouwd, kijk maar, geen ring,' zegt ze. Aan haar hand zit inderdaad geen trouwring.

'Wonen jullie samen?'

'Ja, al vier jaar,' zegt Bart. Over twee dagen is het precies vier jaar.'

'Donderdag?' vraagt Marlies. 'Is het donderdag precies vier jaar dat we samenwonen?'

'Ja,' zeg Bart, 'dan gaan we met zijn allen uit eten. Vind je dat een goed idee?'

Ze zien nog veel leuke 'hebbedingen' op de kramen. Bart koopt een heel klein fietsje van metaal met de naam van zijn zus: Astrid. Die houdt van fietsen. Ze doet triatlon. De man die het verkoopt, doet het in een kartonnen doosje. Dan ziet Marlies plastic oorbellen liggen.

'Wat leuk,' zegt ze, 'die zijn leuk! Maar wat duur! Tien euro voor een paar plastic oorbellen.'

'Wil je ze graag hebben?' vraagt Bart. Marlies zegt ja.

'Dan geef ik ze je cadeau.' Hij pakt het geld uit de rugzak en betaalt.'

Marlies is heel blij. Ze geeft Bart een zoen. Smak!

'En nu is het tijd voor... een biertje!' zegt Bart. 'Jongens, wat heb ik een dorst.'

Maar Giacomo voelt het bier nog in zijn hoofd. Hij wil liever iets anders.

Hij zegt: 'Ik zou graag een glas mineraalwater met een schijfje citroen hebben.' Marlies wil nog een cappuccino. Om één uur 's nachts! De ober brengt twee glazen en een kop cappuccino. Bart kijkt Giacomo aan en kijkt dan naar het glas vol water. 'Jij bent geen

spaghettivreter, je bent een vis,' zegt hij. En zijn mond gaat open en dicht, net als bij een vis.

Daarna gaan ze naar huis. Het is bijna twee uur in de nacht. De taxi stopt voor het hotel. Maar wat vreemd, kijk nou. Wat een parkeerplaatsen zijn er nu! Bart kijkt naar zijn Nederlandse auto die alleen in de straat staat. Er zijn een heleboel plaatsen. Wat is dat? Bart ziet iets. Er zit een papertje op zijn auto, een bon. Hij moet zestig euro betalen. Waarom?

Hij neemt het mee naar de portier van het hotel. De man, die nachtportier is, kent hem niet. De man zegt dat ze op woensdagnacht de straat wassen, dan mag je er niet parkeren.

De straat wassen? Zijn die Italianen nou helemaal gek? De straat wassen met water en zeep?

Nee, alleen met water. Dat doet een grote auto, en dan mag je er niet parkeren. Er staan overal borden.

Bart gaat kijken. Inderdaad staan er borden: tussen 00.00 uur en 6.00 uur verboden te parkeren op woensdag. Dat grapje kost hem zestig euro.

Als ze naar bed gaan, zegt Marlies: weet je nog vanochtend? Jij parkeert de auto en een man zegt, 'Wassen', en jij zegt, 'Nee, bedankt.'

Bart weet het weer. Hij moet lachen. Dat is waar. Die rare Italiaan wilde Barts auto dus niet wassen. Hij wilde alleen zeggen dat je er op woensdagnacht niet mag parkeren. Een aardige Italiaan dus. Soms is het Italiaans moeilijk. Maar vooral: het Italiaanse leven en de Italianen zijn soms moeilijk te begrijpen. Bart wil een gebruiksaanwijzing voor de mensen.

Marlies is weg

De volgende morgen staan Marlies en Bart bij de receptie van het hotel.

‘Goedemorgen,’ zegt Marlies.

‘Goedemorgen, mevrouw,’ zegt de receptionist. ‘U heeft een bon voor het parkeren? Dat is niet leuk. Helemaal niet, dat is verschrikkelijk, geld geven aan de politie is verschrikkelijk. Maar ik heb goed nieuws voor u. U betaalt die bon niet. U heeft een buitenlandse auto, niet waar?’

‘Ja,’ zegt Bart. Hij heeft een Nederlandse auto.

‘U betaalt gewoon niet, dat is geen probleem. De Italiaanse politie telefoneert niet naar Nederland, ze schrijven geen brief, u krijgt geen problemen. Echt niet.’

Bart is blij. Dat is leuk, hij betaalt gewoon niet. Die Italiaan is eigenlijk best aardig.

Bart en Marlies gaan weer naar het centrum, dit keer willen ze winkelen. Marlies wil schoenen en kleren kijken, ze wil echt niets kopen, dat is te duur. Bart wil een paar CD’s kopen. Ze zullen Giacomo om twee uur bij de fontein zien. Die bij het kasteel. Giacomo heeft vanochtend weer een tentamen op school, dit keer geschiedenis. Hij moet de Tachtigjarige oorlog tussen de Nederlanden en Spanje bestuderen. Hij moet weten wie Willem van Oranje was, Rembrandt en alle andere belangrijke personages uit die tijd. Giacomo zegt dat het geen probleem is voor hem, hij zegt dat hij goed is in geschiedenis.

Bart en Marlies lopen door de lange winkelstraat in het centrum. Daar zijn zoveel winkels met kleren dat Bart er al gauw genoeg van heeft. Alleen in een warenhuis zijn er andere artikelen te koop. Ze zien zoveel dat ze de tijd vergeten.

Om half twee kijkt Bart op zijn horloge. ‘Moeten we niet iets eten?’ vraagt hij aan Marlies.

‘Giacomo heeft gezegd dat je hier iets bijzonders kunt eten. Er is een zaak, die Luini heet, waar je speciale broodjes, *panzerotti*, kunt eten.’ Ze zoeken de zaak van Luini, die zit achter de winkel. De broodjes zijn niet groot, Bart eet er wel twee, zegt hij. Ze kopen vier stuks en eten die buiten op. Het is waar, ze zijn niet groot, maar wel zwaar. Er zit mozzarella en tomaat in, en zijn gefrituurd. Ze zijn heel lekker, maar na de eerste wil Marlies niet meer. Bart begint aan de tweede, maar hij heeft dan

ook snel genoeg. Bart kijkt weer op zijn horloge. Het is twee uur. ‘Hoe laat zien we Giacomo vandaag?’

‘Om twee uur! We moeten naar de fontein toe. Hoe ver is die?’

‘Niet ver,’ zegt Bart, ‘ongeveer tien minuten lopen, denk ik.’

Ze lopen snel, maar komen toch te laat. Om kwart over twee zijn ze bij het kasteel. Bij de fontein zien ze Giacomo niet. Niet voor de fontein, niet naast de fontein, nergens. Ze wachten nog maar even. Dit keer is die rare Italiaan te laat. De fontein spuit het water hard omhoog, en Marlies en Bart worden een beetje nat. Het water valt op hun hoofd en hun rugzak. Het is lekker want het is warm. Dan pakt Marlies haar telefoon, ze belt Giacomo. Op dat moment valt de fontein even stil. Bart hoort een telefoon gaan, aan de andere kant van de fontein. Hij hoort Giacomo spreken, niet via de telefoon.

‘Hallo, ja met Giacomo. Ik zit hier, naast de fontein. Waar zijn jullie?’

Bart gaat kijken. Daar zit Giacomo te telefoneren, tien meter verder. Hij spreekt met Marlies over de telefoon. Bart zegt tegen Marlies: ‘Giacomo zit daar. Bij de fontein.’

Marlies loopt met Bart mee en spreekt met Giacomo over de telefoon. Ze zegt: ‘Sorry, we liggen in bed in het hotel, we zijn heel moe, het spijt me Giacomo.’

Ze lopen naar Giacomo toe, maar die ziet hen niet. Hij spreekt over de telefoon.

Marlies zegt: ‘Het beste, Giacomo. Addio.’

Giacomo doet de telefoon dicht. Wat jammer, zijn Nederlandse vrienden komen niet. En hij wilde naar een muziekwinkel, de megastore, hij wilde naar de Milanese grachten, die zijn ook zo leuk. Misschien gaan ze morgen terug naar Nederland. Marlies zei ‘addio’ tegen hem. Of is dat weer Nederlandse humor?

Hij kijkt op, wat is dat? Twee mensen staan vlak voor zijn neus: Bart en Marlies.

Hij moet lachen, dat was weer een Nederlandse grap. ‘Jullie zijn een volk van humoristen,’ zegt Giacomo. ‘Ik lach me nog dood met jullie.’ Maar hij lacht niet meer. Soms wordt de Nederlandse humor hem teveel.

Hij zegt dat hij naast de fontein is gaan zitten omdat hij vóór de fontein nat werd. En achter de fontein zag hij niets. Hij zit al een half uur te wachten, hij heeft zelfs niets gegeten.

‘En wij zitten al een kwartier voor de fontein nat te worden, voor jou. Maar we hebben eten voor je,’ zegt Marlies. Ze geeft hem haar zak met *panzerotti*.

‘Heerlijk,’ zegt Giacomo, ‘dankuwel.’

Bart zegt: ‘Dank *u* wel? Zeg je *u* tegen Marlies? Je mag wel *jij* zeggen hoor. Ze is niet zo oud...’

‘Sorry,’ zegt Giacomo, ‘...dankjewel... ik maakte een foutje...’

‘Geeft niet,’ zegt Marlies, luister maar niet naar Bart, eet dat ding maar lekker op.’

‘Dat ding?’

‘Ja, je *panzerotto*, dat ding... Als je de naam niet kent zeg je een ‘ding’ ...’

‘Goed, dan gaan we nu naar de dingenwinkel om een ding te kopen,’ zegt Giacomo even later. Het broodje is op.

Marlies vindt het leuk. ‘Ik wil een rood ding. En jij?’

‘Ik een blauwe,’ zegt Bart.

‘Ik wil een heel mooi Italiaans ding,’ zegt Giacomo.

‘Zoals die daar?’ vraagt Bart. Er loopt een mooi meisje voorbij. ‘Dat is een lekker ding!’

‘Ja, zoals die, maar dan nog mooier...!’

‘Hoe is je tentamen gegaan?’

‘Geslaagd. Ik weet alles over Willem van Oranje, Filips de Tweede, Alva, de val van Antwerpen.’

‘De val van Antwerpen?’

‘Ja, als Antwerpen in Spaanse handen komt... 1585.’

‘Dat wist ik niet,’ zegt Marlies. En Bart ook niet. ‘Wij weten niet veel van onze geschiedenis... Jij weet nu misschien meer van de Nederlandse geschiedenis dan wij.’

Ze gaan naar de ‘Megastore’ om muziek te kopen. Ze beginnen bij de laatste verdieping en gaan zo naar beneden. Bart en Giacomo spreken over muziek. Marlies loopt achter hen, ze houdt niet zo van muziek. Bart houdt van Eros Ramazzotti en Zucchero, maar ook van Paolo Conte. Dat vindt Giacomo vreemd. Paolo Conte is niet zo populair in Italië. ‘Ik heb ook een CD van Gianna Nannini,’ zegt Bart.

‘Die is oud,’ zegt Giacomo.

‘The Beatles ook,’ zegt Bart, ‘maar ze zijn nog altijd populair.’

Bart koopt de laatste CD van Zucchero Fornaciari.

Ze willen beneden naar een andere winkel lopen. Een boekenwinkel. Wat leuk, Italiaanse boeken kijken. Dan komen ze bij de uitgang, die onder de grond is. Maar waar is Marlies? Ze gaan terug, ze gaan naar boven, nog een verdieping naar boven, maar ze zien Marlies niet. Marlies is weg.

Giacomo vraagt aan een man met een uniform: ‘Heeft u een vrouw gezien? Met een blauwe broek en een geel shirt. Ze is lang en blond en... mooi!’

Bart moet lachen, Marlies lang en blond en mooi! Zijn Marlies, een gewone Nederlandse vrouw is opeens een topmodel... Giacomo vraagt aan een man achter de kassa: ‘Heeft u een mooie blonde vrouw gezien?’

Niemand heeft haar gezien. Ze zoeken op alle verdiepingen, van boven naar beneden, de man in uniform zoekt haar ook. Op iedere verdieping wordt Marlies mooier. Ze is niet alleen blond, maar ook slank en heeft prachtige ogen. Bart vraagt ook in het Italiaans: ‘Heeft u een mooie blonde vrouw gezien?’ Maar de mensen lachen alleen naar hem. Misschien begrijpen ze hem niet. Misschien lacht hij teveel. Een man zegt lachend: ‘Daar! Er staat inderdaad een mooie blonde vrouw, maar dat is Marlies niet. Marlies is weg. Dan kijkt Bart naar buiten. Op een terras zit een lange blonde vrouw een ijsje te eten. Wat is ze mooi: Marlies!

Gelukkig is Marlies terug. Ze bedanken de mensen in de winkel en gaan naar buiten. Marlies weet niet dat ze weg was. Ze was gewoon op het terras. Ze had er genoeg van: winkel in winkel uit. Bart en Giacomo waren ver weg en op de begane grond had ze zin in een ijsje, dus is ze bij de uitgang op een terras gaan zitten. Bart en Giacomo moeten toch ook naar buiten komen. Ze weet niet dat er ook een andere uitgang is. Bart is een beetje boos, maar even later, met een ijsje in zijn hand gaat het beter.

Ze lopen nog verder en gaan nu echt winkel in winkel uit, maar om zeven uur zijn ze alledrie heel moe.

‘En de Via Monte Napoleone, waar is die?’ vraagt Marlies.

Giacomo antwoordt: ‘Daar! Maar ik ben zo moe, ik ga niet mee.’

‘Ik ook niet,’ zegt Bart. ‘Wij wachten hier wel.’

Marlies loopt alleen weg, ze wil de bijzondere winkels zien. Maar na honderd meter komt ze terug.

‘Ik ben te moe,’ zegt ze. ‘Dat doen we morgen wel. Oké?’

Bart zegt: ‘Dat doen we morgen. Nu wil ik...’

‘...een biertje,’ zegt Giacomo.

‘Juist, maffe Italiaan,’ zegt Bart, ‘nog een paar dagen en jij wordt ook een Hollander.’

‘Een kaaskop,’ zegt Giacomo.

‘Maar ik wil geen bier,’ zegt Giacomo. Ik neem...’

‘...mineraalwater,’ zegt Bart. ‘Met citroen.’

Zo is het. De Nederlander en de Italiaan beginnen elkaar al goed te kennen.

Museum in, museum uit

‘Vandaag willen we naar een paar musea in Milaan,’ zegt Marlies de volgende morgen tegen de receptionist. ‘Heeft u misschien een folder of zo?’

‘Natuurlijk,’ zegt de man. Hier staan ze... In de metalen standaard. U kunt ze pakken... Neemt u ze gerust eruit.’

In de metalen standaard zitten een paar folders. Het Museum voor moderne kunst interesseert Marlies, en de Stichting Mazzotta interesseert haar ook. Ze houdt van moderne kunst, nou ja, laten we zeggen, ze is erin geïnteresseerd. Ze ziet andere folders in de standaard. Ze pakt ze eruit en leest ze. Het historisch museum van Milaan. Ze houdt niet van een historisch museum. Bart houdt ervan. Ze stopt de folder snel terug in de standaard, maar Bart pakt hem weer eruit.

‘Hé,’ zegt hij, ‘een historisch museum. Daar hou ik van.’ Dan ziet hij in de standaard ook een folder van het Museum van wetenschap en techniek, dat in Via San Vittore is. Hij houdt wel van techniek, hij is erin geïnteresseerd. Hij pakt de folder eruit en stopt hem in de rugzak.

Ze lopen het hotel uit met vijf folders in de rugzak. Ze lopen eruit, maar weten niet waar naartoe. Naar Het laatste avondmaal, of de Stichting Mazzotta of naar het museum voor techniek?

Bart wil naar het museum voor techniek, Marlies naar het museum voor moderne kunst.

‘Oké,’ zegt Marlies, we gaan eerst naar het museum voor techniek, dat is niet ver. Daarna gaan we naar Het laatste avondmaal en daarna naar de Stichting Mazzotta met de metro. Dat is leuk, in de metro in een vreemde stad. Vind je niet?’

Bart gaat akkoord. Ze gaan lopen naar het museum. Na een half uurtje komen ze aan. Daar is het, ze gaan erin en betalen een kaartje. Het is erg groot en er is veel te zien: treinen, boten, fietsen, motorfietsen enzovoort. Na een uur is Marlies moe. Genoeg techniek voor vandaag, vindt ze. Ze heeft er geen zin meer in. Ze is er moe van. Ze gaat op een bankje zitten en leest de folder van de Stichting Mazzotta. Daar zijn nu de schilderijen van een Duitse artiest uit de tijd van het Expressionisme. Marlies houdt wel van expressionisme, ze is erin geïnteresseerd. Dan ziet ze bij de kassa een standaard met ansichtkaarten. Ze wil ansichtkaarten schrijven naar haar familie en vrienden in Nederland. Ze koopt vier mooie

kaarten van de dom van Milaan en begint te schrijven. Bart loopt nog door het museum, transportmiddelen interesseren hem bijzonder. Maar van lopen word je moe en een uur later heeft hij ook genoeg ervan.

‘Ben je er al?’ zegt Marlies.

‘Ja, ik ben moe,’ zegt Bart, en gaat meteen zitten. Marlies laat de kaarten zien.

‘Kijk eens wat een mooie kaarten ik gekocht heb. Voor mijn vader en moeder. Voor mijn broer. En deze is voor mijn vriendin Anja, die van oude kerken houdt.

‘Ja, ze is er gek op,’ zegt Bart. ‘... oude kerken. Haar hele huis is vol met foto’s ervan. Ze heeft ook veel boeken erover.’

‘Ben jij ook een beetje gek op mij?’ vraagt Marlies.

‘Natuurlijk,’ zegt Bart, ‘ik ben gek op blonde Nederlandse vrouwen die Italiaans spreken. Die vind ik heel sexy.’ En hij geeft haar een zoen. De juffrouw aan de kassa kijkt naar hen. Toeristen die zoenen in een museum, daar houdt ze helemaal niet van...

Om één uur zijn ze bij de kerk Santa Maria delle Grazie, waar Het laatste avondmaal is. Het adres staat op de folder. Bart is al binnen om de kaartjes te kopen en Marlies zit buiten de folder te lezen. Wat staat erin? Er staat in dat je moet reserveren, dat je zonder reservering niet erin kan. Je kan dus niet gewoon een kaartje kopen en naar binnen gaan. Dat is jammer.

Bart komt naar buiten en zegt: ‘Je moet reserveren. We kunnen er niet zo in.’

‘Is dat zo?’ zegt Marlies. ‘Heb je gereserveerd?’

‘Nee,’ zegt Bart, ‘er is plaats op zestien juli en dan weer in augustus.’

‘Zestien juli? Dat is over twee weken!’

‘Juist, dan zij we alweer in Nederland,’ zegt Bart. ‘Wil je terugkomen naar Milaan hiervoor?’

Marlies wil dat wel, maar kan helaas niet. Ze moet dan werken. Ze gaan nu samen naar de kassa, Marlies wil weten of het mogelijk is eerder te reserveren. De man zegt nee, zestien juli, niet eerder. Hij kijkt goed naar Marlies, ze is blond en lang en heeft mooie blauwe ogen. Hij glimlacht naar haar. Hij is gek op blonde vrouwen. En wat een mooie ogen heeft ze.

Dan zegt hij: ‘U kunt wel hier wachten. Soms reserveren mensen en komen dan niet. Dan is er plaats. Misschien meteen, maar misschien moet u heel lang wachten. En misschien komen alle mensen. Dan heeft u voor niets gewacht.’

‘Goed,’ zeggen ze. We blijven hier wachten, maar niet in de zon. Daar, op dat bankje.’

Ze kopen een broodje en een blikje Coca cola en wachten. Marlies heeft andere ansichtkaarten gezien in de standaard naast de kassa, ze pakt ze eruit en koopt er een heleboel. Ze hebben een heleboel vrienden en een heleboel familie. Ze kopen wel veertig kaarten. Samen schrijven ze de kaarten. Ze schrijven erop: “Veel groeten uit een warm Milaan.” “Veel liefs van Marlies en Bart.” “Hartstikke leuk hier!” “Hartelijke groeten uit Italië.” Soms kijken ze naar de kassa.

Dan opeens roept de man ze. Er is een plaats vrij over tien minuten. Van een groep Japanners is er één ziek. ‘Als u een kaartje koopt, mag u meegaan,’ zegt de man tegen Marlies.

En Bart?

De man weet het niet. Misschien later.

Mag hij echt niet mee?

‘Nee, helaas. Het maximum is twaalf personen per keer. De groep is vol.’

‘Ga jij maar,’ zegt Marlies, ‘ik schrijf wel kaarten.’

Bart pakt het kaartje van Marlies en gaat naar de ingang. De man aan de kassa kijkt naar Marlies. Bart ziet hem kijken. Maar Marlies kijkt alleen naar Bart. Dan roept de man Marlies. ‘Mevrouw!’

Bart moet naar binnen, de deur is open, alle Japanners zijn al binnen. Een vrouw controleert zijn kaartje. Hij ziet Marlies opstaan en naar de kassa lopen. Die smerige Italiaan aan de kassa heeft nu zijn kans, die wil natuurlijk met Marlies praten. De deur gaat dicht. Bart moet doorlopen. Na twee deuren ziet hij eindelijk de beroemde fresco van Leonardo Da Vinci. Hij is prachtig. Een man vertelt erover in het Japans. Bart begrijpt hem niet.

Dan opeens zijn er twee vreemde handen op Barts ogen. Hij mag niet kijken. Wie is dat? Wie doet dat?

‘Ik ben het,’ zegt Marlies. In haar hand heeft ze een kaartje. ‘Ik mag toch naar binnen. We zijn nu met dertien personen, maar die aardige man aan de kassa zegt dat ze soms niet tellen.’

‘Die ‘aardige’ man? En wat zegt hij nog meer?’

‘Hij zegt precies wat jij zegt: hij houdt van lange, blonde Nederlandse vrouwen, die een beetje Italiaans spreken. Leuk hè. Italiaanse mannen zijn net als Nederlandse... Maar in Nederland zijn ze anders: twaalf personen mogen binnen en niet één meer. Italiaanse

mannen zijn dus net als Nederlandse, maar wel wat flexibeler...’

Dat zijn Nederlanders!

Het is avond in Milaan. Maar als het donker wordt, stopt het leven in de stad niet. De auto's gaan door, de stoplichten gaan door, de politieagenten gaan door. Alles gaat gewoon door. De winkels gaan niet om zes uur dicht als de meeste in Nederland. Sommige winkels blijven zelfs heel lang open.

In een deel van de stad lopen grachten. Je kan ze zien want ze zijn open. Er staat water in en er liggen een paar boten. Nu het avond is, zijn er overal lichtjes, een heleboel cafés zijn open en er is live-muziek.

Marlies en Bart lopen al de hele middag hier rond. Ze houden ervan: in een stad rondlopen. Het is er erg mooi. Ze hebben een paar schilderijen van lokale artiesten gezien. Ze hebben veel gelopen en op een terras wat gedronken, ze vinden het er leuk. Nu komt Giacomo naar hen toe. Marlies en Bart hebben hem gevraagd met hen te eten. Giacomo kiest een restaurant uit. Na het eten komt ook Pietro. Dit keer zijn Marlies en Bart niet te laat. Ze staan al om acht uur voor deur. Giacomo heeft mooie kleren aan, een blauwe broek en een wit shirt. Bart en Marlies hebben geen bijzonder mooie kleren aan, ze zijn toeristen en zijn al de hele middag bij grachten. Marlies heeft alleen een flesje deodorant in haar rugzak.

Giacomo vindt het leuk met hen te gaan eten. Hij kiest een goed restaurant, dat niet verschrikkelijk duur is. Het heeft een Toscaanse keuken. Giacomo helpt Bart en Marlies met het kiezen van de gerechten. Pasta met vis of pasta met saus. Ze drinken Toscaanse wijn en eten specialiteiten uit Toscane zoals een heerlijke Toscaanse T-bonesteak. Als dessert kiest Bart gekookte room omdat het zo'n leuke naam heeft. Dat kan helemaal niet, room koken is toch niet lekker! Maar hier is het een specialiteit. De ober brengt het en Bart kijkt goed: is dat alles? Pudding? Hij probeert het: heerlijk! Maar hij heeft al snel genoeg. Hij heeft al veel gegeten. Dan komt Pietro.

'Je bent precies op tijd voor de bitter,' zegt Giacomo. Bart kent dat niet, bitter. Pietro zegt dat hij dat moet drinken, het is typisch Italiaans. De ober brengt drie flessen en Bart probeert ze alledrie. Hij vindt ze allemaal lekker, maar de *limoncello*, een citroenlikeur, vindt hij nog het lekkerst. Marlies houdt erg van de *mirto*, een zoete likeur.

'Bitter,' zegt Bart, 'is best lekker.' Hij heeft veel wijn gedronken en nu ook nog drie glaasjes bitter. Maar hij kan goed staan. In Nederland kennen we ook een bitter, bijvoorbeeld Jägermeister.'

'Ja,' zegt Pietro, 'of Petrus Boonenkamp, dat is ook bitter. Is dat niet Nederlands?'

'Nooit van gehoord,' zegt Marlies. 'Maar de naam klinkt wel Nederlands.'

'Hoe klinkt Nederlands eigenlijk in jullie oren?' vraagt Bart.

'Raar,' zegt Giacomo, 'nu gaat het wel, maar eerst vond ik het net Arabisch.'

'Vind je het mooi?' vraagt Marlies.

'Ja,' zeggen Pietro en Giacomo. 'Nederlands klinkt mooi.'

Giacomo zegt: 'Ook Nederlandse gedichten zijn mooi: "Denkend aan Holland, zie ik brede rivieren, traag door oneindig laagland gaan." Dat is mooi.'

'Of liedjes van Boudewijn de Groot,' zegt Pietro. 'Of Bløf.'

Marlies en Bart zijn verbaasd. 'Kennen jullie die allemaal? Wat goed van jullie.'

'Het is belangrijk,' zegt Pietro, 'de taal leren betekent de cultuur leren. Een taal gebruik je niet voor niets. Je gebruikt hem om te spreken, om boodschappen te doen in een winkel, maar ook om liedjes te zingen of boeken te lezen. En liedjes en boeken zijn toch het mooist? Daar maken mensen mooie dingen van.'

Marlies moet lachen. Maar Giacomo begrijpt het niet.

'Je hebt gezegd: dingen!'

'Is dat niet goed?'

'Ja, ja, heel goed...'

'Waarom lach je dan?'

'Het woord 'dingen' heb ik je gisteren geleerd. Nu gebruik je dat woord al, heel goed, Giacomo. Je bent een kanjer!'

'Een kanjer? Wat is dat?'

'Dat betekent dat je 'keigoed' bent. Op straat liggen keien, daar loop je op, daar rijden de auto's op.'

'Een kanjer is een steen? Leer ik niet snel?'

'Juist wel! Je bent een kanjer: je bent heel goed.'

Ze lopen door het restaurant naar buiten. Bart heeft al betaald. Rond een tafel zitten vier mensen grote stukken vlees te eten en ze drinken allemaal cola.

'Kijk,' zegt Pietro in het Nederlands, 'die mensen drinken Coca cola bij hun vlees. Die denken dat dit McDonalds is. Maar zo'n t-bone is geen hamburger.'

‘Ssst,’ zegt Giacomo, ‘misschien zijn het wel Nederlanders...’

En inderdaad, een man heeft het gehoord en zegt tegen Bart: ‘Lekker gegeten hier?’

‘Uitstekend,’ zegt Bart. ‘Eet smakelijk.’

Buiten beginnen ze allemaal te lachen. Die Pietro, wat een blunder! De man had hem goed verstaan. Pietro wordt helemaal rood in zijn gezicht.

‘Pietro is wel hardleers,’ zegt Giacomo, ‘hij leert niet snel, zijn hoofd is hard!’

Ze gaan naar een jazzcafé en luisteren naar de muziek. Later gaan ze nog ergens een ijsje eten. Ze staan buiten de winkel ijs te eten en dan zegt Marlies opeens: ‘Giacomo, mag ik je iets vragen?’

‘Natuurlijk.’

‘Tets raars, iets persoonlijks...’

‘Ja, wat wil je vragen?’ Giacomo denkt aan persoonlijke dingen als geld, seks, liefde...

‘We hebben veel van de stad gezien. We weten dankzij jou een heleboel over Milaan en de Italianen... maar we hebben nog nooit een Italiaans huis vanbinnen gezien. Zouden we jouw huis eens kunnen zien? We willen heel graag weten hoe de Italianen wonen.’

Giacomo weet niet wat hij moet zeggen. Hij woont bij zijn vader en moeder. Zijn moeder houdt veel van het huis, het moet altijd schoon en mooi zijn. Zijn vader is heel vaak thuis en hij wil dan de krant lezen. Zijn vader houdt niet van buitenlanders.

‘Goed,’ zegt hij, ‘maar kom dan laat in de middag om vier uur. Dan is er niemand thuis.’

Pietro is verbaasd. ‘Ik vind ze wel heel direct, die Nederlanders,’ zegt hij later tegen Giacomo. ‘Ze vragen gewoon of ze bij je thuis mogen komen. Dat zou ik nooit vragen.’

Giacomo lacht. ‘Het geeft niet,’ zegt hij. ‘Ze zijn wat anders dan wij, maar ik vind het wel leuk. Het is zo: jij en ik zijn Italianen, zij zijn Nederlanders, en dat zie je...’ Inderdaad, twee lange blonde mensen met kleren in een heleboel kleuren zie je meteen in een massa donkere Italianen.

Bij Giacomo thuis

‘Hier is het, Via Rubattino 10. Hoe heet Giacomo van zijn achternaam? Vercelli? Wat een namen. Wat een hoop bellen. Vercelli.. Vercelli... Waar is Vercelli...? Hier heb ik ‘em, daar is-ie. Zal ik bellen? Oké, ik heb gebeld, maar ik hoor niks... Hoor jij wat? ...Nog een keer? Oké. Nou, volgens mij is hij niet thuis. Hij wil ons zeker niet zien. Hij heeft genoeg van die Hollanders. Hoe laat is het? Het is toch vier uur? Misschien is hij even naar de winkel. Er is hier geen winkel te zien. Wat een hoge flats, hè. Oh, kijk, daar zit iemand, een portier... Wat zegt hij? ...De bel doet het niet? Dat is mooi, en wij maar bellen. ...We moeten bij Vercelli zijn. ...Derde blok, trap C. Dank u wel.’

Bart en Marlies komen bij Trap C, maar daar is deur dicht. Er zijn weer een heleboel bellen en dit keer werkt de bel wel.

‘Ja?’

‘Wij zijn het, Bart en Marlies.’

‘Zevende verdieping.’

Ze lopen naar de lift. Ze vinden de ingang van de flat heel mooi, heel chique. Is Giacomo’s vader rijk?

‘Heb je de bloemen bij je, Bart?’

‘Ja. Jij de kaas en de CD?’

‘Natuurlijk. Wat een kleine lift, hè.’

Ze komen op de zevende verdieping. Daar staat Giacomo op hen te wachten. Marlies geeft Giacomo drie zoenen. Dat is veel! En wat doet Bart? Giacomo wacht. Geeft Bart ook drie zoenen? Nee, Bart geeft Giacomo een hand, want mannen zoenen niet in Nederland. Nou ja, gewoonlijk zoenen mannen andere mannen niet. Mannen zoenen wel vrouwen natuurlijk, ook altijd drie keer. Alleen als je verliefd bent op een vrouw, is het anders, dan kus je wat meer. En als een man verliefd is op een man, is het ook anders!

Giacomo krijgt bloemen (dat is vreemd, bloemen voor een man!), een rode ronde Edammer kaas uit de supermarkt (als de glazen bol van de waarzegger!) en de CD The Best of Herman Brood, die Bart in een winkel in Milaan gekocht heeft. (Nooit van gehoord.)

Herman Brood was een Nederlandse rockzanger die mooie muziek maakte. Dat vindt Bart. Hij hoopt dat Giacomo het ook mooi vindt. De cadeautjes zijn om Giacomo te bedanken voor zijn tijd en zo.

Giacomo laat het huis zien, dat willen ze toch graag? Het heeft een kleine woonkamer, twee

slaapkamers en een grote keuken. Giacomo laat zijn kamer zien, daar slaapt hij en daar slaapt zijn zus.

‘Jij en je zus in één kamer?’

Giacomo lacht een beetje en zegt ja. Dan doet hij snel de deur dicht. Die Nederlanders zijn soms een beetje te direct. Hij slaapt met zijn zus op een kamer. Nou en! In Italië is dat niet ongewoon. Misschien in Nederland wel, maar in Italië niet.

‘Willen jullie iets drinken?’ zegt Giacomo. ‘Koffie of iets fris?’

Bart wil graag koffie, Marlies iets fris. De keuken is heel mooi, met mooie kasten en een mooie tafel. Mooie kranen ook. Er staat ook een elektrische espressomachine. En een vaatwasmachine. Giacomo doet de espressomachine aan. De koffie komt eruit. Heel langzaam.

Bart en Marlies begrijpen het niet goed. De ingang van het flatgebouw was heel luxe, maar de flat is klein. Maar twee slaapkamers. In Nederland hebben de meeste huizen drie of vier slaapkamers, en soms wel meer. Maar de keuken is heel mooi met dure machines. Ook de woonkamer heeft mooie meubels. Zijn de vader en moeder van Giacomo nou arm of rijk, dat is moeilijk te begrijpen. Het is niet belangrijk natuurlijk, maar in Italië is alles een beetje anders, dat is alles.

‘Heerlijke koffie,’ zegt Bart. Hij wil ook een espressomachine thuis.

‘Zet Herman Brood eens op,’ zegt Bart.

Giacomo zet de muziek op. Het is harde rockmuziek, die vindt hij wel mooi. Maar wat is dat? Herman zingt in het Engels. Een Nederlandse rockzanger zingt in het Engels! Is dat niet vreemd?

‘Welnee,’ zegt Bart, ‘dat is heel normaal. Veel zangers zingen in het Engels bij ons. Maar weinig goede muzikanten zingen in het Nederlands. Veel Nederlandse zangers maken slechte muziek, hoempapa-muziek.’

‘Hoem-pa-pa?’

‘Ja.’ Bart zingt: ‘Hoem-pa-pa, hoem-pa-pa, tire-lire-lire-lom. Hoem-pa-pa. Enzovoort...’ Giacomo kent het wel.

‘Dus,’ gaat Bart verder, ‘willen veel muzikanten liever in het Engels zingen. Zoals Anouk bij voorbeeld, ken je die? Ze denken dat dat beter is, omdat de Engelstalige markt groter is. Maar ze hebben meestal niet veel succes in het buitenland. Alleen heel soms, bijvoorbeeld ‘Venus’ was een groot succes.’ Bart zingt een stukje.

Dat kent Giacomo wel. 'Is dat Nederlands? Maar Boudewijn de Groot en Bløf? Die zingen toch wel in het Nederlands.'

'Dat is waar. Er zijn wel goede muzikanten die in het Nederlands zingen. Sinds de jaren '80 zijn er veel bij gekomen. Ik hou van Doe Maar en De Dijk,' zegt Marlies. 'Ik vind die heel goed, maar Bart houdt alleen van Engelstalig. Daarom zegt hij dat Nederlandse muziek niet goed is.'

Dan komt de moeder van Giacomo thuis. Ze heeft twee tassen vol boodschappen. Ze ziet de twee lange blonde mensen in haar keuken en begint te lachen.

'Zijn jullie van het basketballteam?' vraagt ze.

Marlies begrijpt het niet. Ze tennist.

Maar Bart lacht. 'Ze vindt ons lang,' zegt hij.

'Jullie zijn natuurlijk de Nederlandse vrienden van Giacomo. Ik ben Maria, zijn moeder.'

Ze begrijpt de namen van de twee Nederlanders niet goed. 'Murlease... en Bahrt?'

'Mag die muziek wat zachter?' vraagt ze.

Giacomo doet de muziek uit. Het is nu stil. Marlies begrijpt het. 'Zullen we weer gaan?' zegt ze tegen Bart.

'We kunnen naar het park gaan, dat is hier dichtbij,' zegt Giacomo. 'Vinden jullie dat leuk?'

'Prima,' zegt Bart.

'Goed,' zegt Marlies.

Maar Giacomo's moeder zegt: 'Gaan jullie nu al weg? Ik ben er net. Blijf nog even. Vertel over de tulpen en de windmolens in jullie land. Ik zou graag eens de bloemen gaan bekijken in Nederland. Mijn balkon staat vol met tulpen en rozen. Willen jullie die zien?'

'Welnee, mamma,' zegt Giacomo, 'die hebben ze zelf ook...'

Maar Bart is wel geïnteresseerd. Hij staat al bij de balkondeur...

Bart en Marlies blijven lang bij Giacomo thuis. Giacomo vindt het niet zo leuk. Hij denkt dat Marlies en Bart alleen maar beleefd en aardig willen zijn tegen zijn moeder. Dat ze het niet echt leuk vinden om daar te zijn. Dan komt Giacomo's vader ook thuis. Hij geeft ze allemaal een glas wijn van zijn geboortedorp en dan willen de Nederlanders helemaal niet meer weg. Giacomo's moeder vraagt: 'Willen jullie blijven eten?'

Dat is aardig van haar. Maar als zijn moeder niet kijkt, zegt Giacomo 'nee' tegen Marlies en Bart. 'Niet doen.'

'Waarom niet?' vraagt Marlies. 'Kan ze niet koken of wil jij liever niet?'

'Nee,' zegt Giacomo, 'liever niet. Jullie kunnen in een restaurant eten. Dat is beter...'

Bart begrijpt hem niet goed, maar zegt: 'Oké, als jij dat liever wil, gaan we weg.'

'Dat is beter,' zegt Giacomo.

Ze zeggen Giacomo's vader en moeder gedag: 'Tot ziens. Aangenaam kennis met u te hebben gemaakt.'

Dan, bij de deur zegt Giacomo: 'Nu zijn jullie vrij. Dat is leuker, niet? Mijn vader en moeder zijn niet zo interessant en niet zo...'

Maar Marlies en Bart kijken helemaal niet bijzonder blij. Hun reactie is neutraal.

'Gaan jullie niet liever in een restaurant eten dan hier thuis? Mijn moeder heeft niets speciaals in huis... Mijn vader is saai, hij kijkt steeds televisie.'

'Giacomo,' zegt Bart, 'zeg je dit voor ons of voor jezelf?'

'Voor jullie!'

'Zou jij graag een keer in een Nederlands huis bij een Nederlandse familie willen eten? Met gewone Nederlanders, gewoon Nederlands eten? Zou je dat leuk vinden?'

'Ja, natuurlijk, ik zou graag een keer bij Nederlanders eten...'

'Goed,' zeg Bart. 'Dan kom jij de volgende vakantie bij ons eten. En je kan ook bij ons slapen...'

'Fantastisch,' zegt Giacomo. Dan denkt hij even na. 'Dus jullie vinden het leuk bij mijn familie te eten?'

Bart en Marlies zeggen van ja. Giacomo lacht. 'Wat dom van mij! Mama, onze Nederlandse vrienden blijven graag eten bij ons...'

'Wat zal ik maken,' zegt zijn moeder, 'hebben jullie zin in iets typisch Milanees: Milanese rijst?'

's Avonds laat gaan Marlies en Giacomo naar huis. Giacomo brengt hen naar de taxi. Marlies zoent hem drie keer en kijkt, Bart slaat zijn armen om Giacomo heen en kust hem ook drie keer! '*Amico mio,*' zegt hij theatraal, '*arrivederci in Olanda...!*'

Ze lachen allemaal en dan stappen Bart en Marlies in de taxi. 'Tot ziens Giacomo, bedankt voor alles. Je was te gek!' roept Marlies uit het raampje. Dan rijden ze weg. Ook Bart kijkt tot het laatste moment om naar Giacomo, die daar op straat staat.

Bart kijkt naar Marlies en Marlies kijkt naar Bart. Ze zeggen niets, maar denken allebei: dat was een prachtige vakantie. Morgen gaan ze terug naar Nederland. Milaan is een mooie stad. En vooral de Milanezen zijn speciaal.

Epiloog

Eind september vindt Bart een kaart uit Italië tussen de post. Een foto van de dom van Milaan. 'Geslaagd!' staat erop. 'Mijn tentamen Nederlands is heel goed gegaan. Met dank aan mijn Nederlandse vrienden. Hopelijk spoedig tot ziens...! Giacomo.'

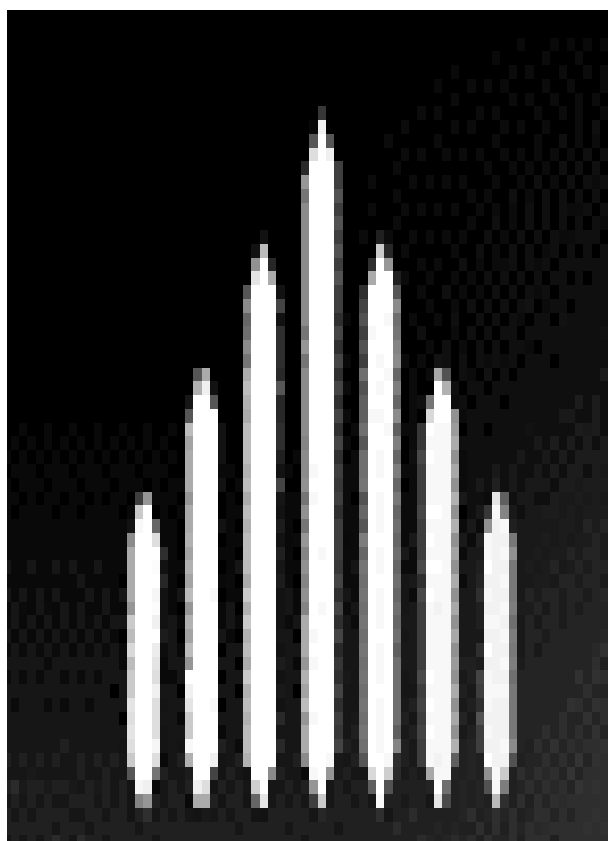
Twee weken later krijgt Giacomo een ansichtkaart met een foto van de dom van Utrecht. De kaart is ook voor de vader en moeder van Giacomo. 'Hartelijk dank voor de gastvrijheid. En Giacomo, je bent van harte welkom bij je Nederlandse vrienden. Kom wanneer je wilt. Groeten van Marlies en Bart.'

Gaat Giacomo naar Nederland? Wie weet...

EINDE

Oefeningen bij *Milanese rijst*

door Michel Dingenouts

Hoofdstuk 1

1.1 Begrijp je de tekst?

Kies het juiste antwoord. *Choose the right answer.*

1. In het begin zitten Bart en Marlies...

- a. in de auto.
- b. in San Siro.
- c. in Nederland.

3. Marlies begrijpt de borden op straat...

- a. heel goed.
- b. helemaal niet.
- c. soms niet.

5. Bart vindt de man bij de receptie...

- a. aardig.
- b. niet aardig.
- c. Italiaans.

2. Hotel Johnny is geen ... hotel.

- a. groot
- b. Italiaans
- c. leuk

4. Marlies heeft het hotel ... gereserveerd.

- a. via de telefoon
- b. via internet
- c. niet

1.2 Vocabulaire

Welk woord hoort hier niet thuis? *Which word is different?*

Voorbeeld: één - hamburger - twee - drie

Het juiste antwoord is *hamburger*. Het is geen nummer.

- 1. auto - borden - lift - straat
- 2. Nederland - Italiaans - Engels - Duits
- 3. zegt - lopen - lacht - heeft
- 4. rood - groen - blauw - de

1.3 Vocabulaire

Vul het juiste woord. *Fill in the right word.*

- 1. Marlies en Bart komen ... Nederland.
- 2. Ze zitten ... de auto.
- 3. ... het bord staat *San Siro*.
- 4. Ze zijn ... vakantie in Italië.
- 5. Ze zoekt Via Prati ... de kaart.

Hoofdstuk 2

2.1 Begrijp je de tekst?

1. Bart en Marlies gaan eten in
 - a. een Chinees restaurant.
 - b. een koude pizzeria.
 - c. in een echte pizzeria.
2. Marlies: Italiaans spreken in Italië is...
 - a. niet gemakkelijk
 - b. leuk
 - c. niet moeilijk
3. Giacomo: Ik ... mooie plaatsen zien.
 - a. laat jullie
 - b. ga heel
 - c. wil
4. Giacomo ... in Milaan.
 - a. eet
 - b. loopt
 - c. woont
5. Bart: Giacomo is een ... jongen.
 - a. aardige
 - b. rare
 - c. domme

2.2 Vocabulaire

Zoek het tegenovergestelde van het woord. *Find the opposite.*

Voorbeeld: Ja \leftrightarrow Nee

1. gemakkelijk	a. koud
2. warm	b. niets
3. alles	c. veel
4. normaal	d. moeilijk
5. een beetje	e. raar

2.3 Structuren

Vul het juiste woord. *Fill in the right word.*

1. Giacomo Nederlands.
2. Hij Nederlands spreken.
3. Bart niet van mosselen.
4. De vrouw van de pizzeria naar Bart.
5. Marlies niets. Ze al.

Hoofdstuk 3

3.1 Begrijp je de tekst?

1. Er zijn ... auto's op straat.
 - a. grote
 - b. veel
 - c. weinig
2. Bart: Vier euro voor een uur parkeren ...
 - a. is duur.
 - b. niet duur.
 - c. normaal.
3. Bart maakt ... foto's van de Dom.
 - a. één
 - b. twee
 - c. drie
4. Veel Italianen dragen ... kleren.
 - a. weinig
 - b. sportieve
 - c. zwarte
5. Giacomo: Jullie ... Nederlands spreken.
 - a. kunnen geen
 - b. willen
 - c. moeten

3.2 Vocabulaire

Welk woord hoort hier niet thuis? *Which word is different.*

1. rechtdoor - rechts - centrum - links
2. ver - prachtig - schoon - straat
3. parkeerplaats - stoplicht - rotstad - heeft
4. jammer - leuk - prachtig - mooi - knap

3.3 Vocabulaire

Zoek het tegenovergestelde. *Find the opposite.*

1. snel	a. nieuw
2. groot	b. zonder
3. oud	c. langzaam
4. met	d. klein

3.4 Structuren

Vul het juiste woord in. *Fill in the right word.*

1. Daar is de tram, ze stappen ...
2. Bart kijkt ... het bord van de parkeergarage.
3. Giacomo wacht ... ons.
4. Het is kwart ... twee.
5. Ze rijden ... en zoeken een andere plaats.

Hoofdstuk 4

4.1 Begrijp je de tekst?

Zet de zinnen in de goede volgorde om een samenvatting van het hoofdstuk te krijgen. *Put the sentences in the right order to get a summary of this chapter.*

1. De Dom is heel mooi en er zijn veel mensen binnen
2. Bart kan niet naar binnen, hij draagt een korte broek.
3. Bart wil betalen, maar dat kan niet. Giacomo zegt: jullie zijn mijn gasten vandaag.
4. Bart en Marlies wachten lang, maar dan kunnen ze de Dom binnengaan.
5. Giacomo helpt hem, dan kan hij toch naar binnen.
6. Ze komen weer naar buiten en hebben honger, ze gaan ze een broodje eten.

4.2 Vocabulaire

Zet het werkwoord bij het juiste substantief. *Match the verb with the right noun.*

1. een broodje	a. nemen
2. een broek	b. spreken
3. de tram	c. dragen
4. Nederlands	d. eten
5. schoenen	e. kopen

4.3 Structuren

Vul de juiste prepositie in. *Fill in the right preposition.*

1. Nederlanders zijn niet trots ... hun taal.
2. Ze houden veel ... het Engels.
3. ... buitenlanders spreken ze geen Nederlands.
4. Bart werkt ... een computer.
5. ... tien uur zijn ze niet ... Corso Garibaldi.

Hoofdstuk 5

5.1 Begrijp je de tekst?

Kruis Waar of Niet waar aan. *Tick false or true.*

1. Giacomo wacht een uur op Bart en Marlies.	Waar /	Niet waar
2. Giacomo vindt het leuk dat Bart en Marlies naar Brera komen .	Waar /	Niet waar
3. Giacomo begrijpt de Nederlandse humor heel goed.	Waar /	Niet waar
4. Giacomo: Bart wordt heel rijk.	Waar /	Niet waar
5. Marlies' boek heeft juiste informatie over Brera.	Waar /	Niet waar
6. Marlies' zus heeft drie kinderen.	Waar /	Niet waar

5.2 Vocabulaire

Zoek het tegenovergestelde van het woord. *Find the opposite*

1. dicht	a. vol
2. leeg	b. open
3. rijk	c. normaal
4. raar	d. arm

5.3 Structuren

Vul de zinnen aan. Complete the sentences.

1. Giacomo doet	a. hoeveel kinderen ik krijg.
2. Ik wil weten	b. staat dat Brera niet leuk is.
3. In het boek	c. dat niet raar.
4. Dit boek,	d. dat al oud is, is kapot.
5. De ober vindt	e. als een waarzegger

Hoofdstuk 6

6.1 Begrijp je de tekst?

Schrijf eerst de zinnen goed op en zet deze dan in de goede volgorde om een samenvatting van het hoofdstuk te maken. *First put the scrambled sentences in order and then put them in the right order to make a summary of the chapter.*

1. voor haar telefoon - koopt - een standaard - Ze
2. haar hand: - leest - Een waarzegger – maar twee kinderen
3. verboden te parkeren - zien - op hun auto - ze een bon: - Bij het hotel - op woensdagnacht
4. geen manager - Marlies – later - maar - worden - een moeder - wil
5. in Brera - Op de kramen - ziet - allerlei leuke dingen- Marlies

6.2 Structuren

Vul de zin aan. Complete the sentences.

1. De man die nachtportier is	a. dat je er niet mag parkeren
2. Donderdag is het vier jaar	b. kent Bart niet
3. Hij wilde alleen zeggen	c. omdat ik thuis wil zijn met mijn kinderen.
4. De man die het verkoopt,	d. dat we samenwonen
5. Ik wil geen manager worden	e. doet het in een plastic doosje

6.3 Vocabulaire

Zet de woorden in de juiste zin. *Fill in the words.*

1. katoenen - kartonnen - metalen - glazen – plastic
2. Ik wil geen beker, ik drink liever uit glas.
3. De ring vind ik heel mooi, vooral met die luchtbel.
4. In de zomer is kleding lekker koel.
5. Hij schrijft altijd met een pen.
6. Hij koopt nooit een tasje bij de supermarkt, ze neemt een papieren zak mee.

Hoofdstuk 7

7.1 Begrijp je de tekst?

Kies het juiste antwoord. *Choose the right answer.*

1. Betaalt Bart de bon voor fout parkeren?
 - a. Nee, de man van het hotel betaalt hem
 - b. Ja, maar pas in Nederland.
 - c. Nee, de bon komt nooit in Nederland aan.
2. Wat voor tentamen heeft Giacomo vandaag?
 - a. Nederlandse geschiedenis.
 - b. Nederlandse en Spaanse geschiedenis.
 - c. Nederlandse geschiedenis van Kasteel Sforzesco
3. Wat vinden Bart en Marlies van de *panzerotti*?
 - a. Heel lekker en licht.
 - b. Heel zwaar en duur.
 - c. Lekker, maar zwaar.
4. Zijn Bart en Marlies te laat bij Giacomo?
 - a. Nee, Giacomo is te laat.
 - b. Ja, maar alleen een beetje.
 - c. Ja, maar Giacomo is nog later
5. Vind Giacomo de grap van Bart en Marlies leuk?
 - a. Nee, hij vindt de grap niet zo leuk.
 - b. Jawel, hij lacht hard.
 - c. Nee, hij lacht helemaal niet.

7.2 Vocabulaire

Zoek de juiste betekenis van het schuingedrukte woord. *Find the right meaning of the word in italics.*

1. Bart heeft er *genoeg van*
 - a. een voorwerp, iets
2. Giacomo zit tien meter *verder*
 - b. helemaal niet dik
3. Ik wil een rood *ding*
 - c. speciaal
4. Ze is *slank*
 - d. hij wil niet meer
5. Ze wil *bijzondere* winkels zien
 - e. comparatief van 'ver'

7.3 Structuren

Geef de vormen van het samenstelde werkwoord. *Give the forms of the compound verb.*

1. terug	a. lopen	Bijv. teruggaan
2. mee	b. komen	
3. door	c. stappen	
4. uit	d. gaan	
5. in		

Hoofdstuk 8

8.1 Begrijp je de tekst?

1 Naar hoeveel musea gaan Bart en Marlies?

- a. één
- b. twee
- c. drie.
- d. vier

2. Hoeveel kaarten kopen ze?

- a. 12
- b. 20
- c. 40
- d. 44

3. Wanneer is er plaats om 'Het laatste avondmaal' te zien?

- a. Morgen
- b. Morgenavond
- c. Over een week
- d. Op 16 juli

4. Hoeveel Japanners gaan er naar binnen met Marlies en Bart?

- a. 11
- b. 8
- c. 9
- d. 10

5. Na deuren ziet Bart de beroemde fresco.

- a. één
- b. twee
- c. drie
- d. vier

8.2 Vocabulaire

Zet in op oplopende volgorde. *Put in order of degree.*

wel leuk vinden – niet zo houden van – niet houden van – houden van – gek zijn op

8.3. Structuren

Waarmee kan je 'er' vervangen? *With what can you replace 'er'?*

1. Marlies pakt de kaarten eruit.	a. de fresco
2. Marlies houdt ervan.	b. lopen in het museum
3. Een man vertelt erover.	c. expressionisme
4. Bart is erin geïnteresseerd.	d. de standaard
5. Marlies heeft er geen zin meer in.	e. techniek

8.4 Structuren

Vul de vragen aan. Complete the questions.

houdt ze - pakt ze de kaarten - is hij in geïnteresseerd - heeft ze geen zin meer - vertelt hij

1. Waar	- In het museum.
2. Waar.....van ?	- Van Expressionisme.
3. Waarover	- Over de fresco van Da Vinci.
4. Waar	- In techniek.
5. Waar	- De standaard.

Hoofdstuk 9

9.1 Begrijp je de tekst?

Waar of niet waar? *True or not?*

1. Bart en Marlies hebben de hele dag bij de grachten rondgelopen.	<i>Waar /</i>	<i>Niet waar</i>
2. Bart heeft teveel gedronken, hij kan niet meer staan.	<i>Waar /</i>	<i>Niet waar</i>
3. Pietro spreekt Nederlands op een slecht moment.	<i>Waar /</i>	<i>Niet waar</i>
4. Giacomo is een kanjer, hij leert snel.	<i>Waar /</i>	<i>Niet waar</i>
5. Giacomo vindt het leuk dat Bart en Marlies anders zijn.	<i>Waar /</i>	<i>Niet waar</i>

9.2 Vocabulaire

Zoek de juiste betekenis bij de uitdrukking. *Match the meaning with the expression.*

1. Je bent een kanjer	a. je leert niet snel
2. Je bent hardleers	b. aan de binnenkant
3. Een blunder maken	c. een slecht figuur, een flater slaan
4. Hier liggen keien	d. je bent heel goed
5. Vanbinnen	e. je staat op straat

9.3 Structuren

Vul de juiste preposities in. *Fill in the right prepositions.*

1. Giacomo heeft mooie kleren
2. Giacomo kiest een restaurant
3. Bij de Navigli loop je keien.
4. Ze lopen het restaurant buiten.
5. We hebben nooit een Italiaans huis gezien.

Hoofdstuk 10 & Epiloog

10.1 Begrijp je de tekst?

- Bart en Marlies zijn ... bij Giacomo?
 - te laat
 - te vroeg
 - op tijd
 - om vijf uur
- Als ze bij de flat aankomen...
 - doet Giacomo niet open
 - hoort Giacomo de bel niet
 - doet de bel het niet
 - is er geen portier
- Bart en Marlies vinden het appartement van Giacomo
 - mooi maar klein
 - klein en vuil
 - luxe maar niet te groot
 - wel aardig
- Giacomo's vader
 - doet meteen de televisie aan
 - laat de bloemen op het balkon zien
 - is niet interessant
 - geeft zijn gasten een glas wijn.
- Giacomo's moeder
 - vindt hun namen mooi
 - wil bloemen uit Nederland
 - is aardig
 - houdt niet van Herman Brood
- Marlies en Bart
 - blijven liever niet bij Giacomo eten
 - vinden het wel leuk om er te eten
 - zijn alleen beleefd tegen Giacomo's ouders
 - eten het liefst in een restaurant
- Als Bart en Marlies weggaan
 - geeft Marlies Giacomo twee dikke zoenen
 - geeft Bart Giacomo een hand
 - omhelst Marlies Bart
 - krijgt Giacomo zes zoenen
- Een ansichtkaart van de dom
 - komt aan bij Giacomo en bij Bart en Marlies
 - zegt dat Giacomo voor zijn diploma is geslaagd
 - bedankt Giacomo voor de gastvrijheid
 - van Milaan komt aan in Utrecht.

10.2 Vocabulaire

Zoek de betekenis van het woord. *Match the word with its meaning.*

1. beleefd	a. niet interessant
2. spelen	b. kussen
3. saai	c. niet slim
4. dom	d. een spel doen
5. zoenen	e. netjes, goed opgevoed
6. boodschappen	f. wat je haalt in de winkel

10.3 Vocabulaire

In welke volgorde zien Bart en Marlies deze? *In which order do they see the following?*
de keuken - de slaapkamers - de woonkamer - de ingang - het flatgebouw

10.4 Structuren

Maak de zin compleet. *Complete the sentences.*

1. Als je verliefd bent,	a. die in het Nederlands zingen.
2. Bart hoopt	b. gaan we weg.
3. Bart kijkt naar Giacomo	c. zoen je wat meer.
4. Er zijn wel groepen	d. die daar op straat staat.
5. Giacomo denkt	e. dat Bart en Marlies alleen beleefd willen zijn.
6. Als jij het liever niet wil,	f. dat Giacomo hem ook mooi zal vinden

Antwoorden bij de oefeningen van *Milanese rijst*

Hoofdstuk 1

1.1 Begrijp je de tekst?

- In het begin zitten Bart en Marlies...
 - in de auto.
 - Hotel Johnny is geen ... hotel.
c. leuk
- Marlies begrijpt de borden op straat...
 - soms niet.
 - Marlies heeft het hotel ... gereserveerd.
b. via internet
- Bart vindt de man bij de receptie...
 - niet aardig.

1.2 Vocabulaire

- auto – borden – *lift* - straat
- Nederland* - Italiaans – Engels – Duits
- zegt – *lopen* - lacht – heeft
- rood – groen – blauw – *de*

1.3 Vul het juiste woord:

- Marlies en Bart komen *uit* Nederland.
- Ze zitten *in* de auto.
- Op het bord staat San Siro.
- Ze zijn *met / op* vakantie in Italië.
- Ze zoekt Via Prati *op* de kaart.

Hoofdstuk 2

2.1 Begrijp je de tekst?

- Bart en Marlies gaan eten in...
 - in een echte pizzeria.
 - Marlies: Italiaans spreken in Italië is
a. niet gemakkelijk
- Giacomo: Ik ... mooie plaatsen zien.
 - laat jullie
 - Giacomo ... in Milaan.
c. woont
- Bart: Giacomo is een ... jongen.
 - rare

2.2 Vocabulaire

1. gemakkelijk	d. moeilijk
2. warm	a. koud
3. alles	b. niets
4. normaal	e. raar
5. een beetje	c. veel

2.3 Vul het juiste woord:

- Giacomo *studeert* Nederlands.
- Hij *moet / wil / kan* Nederlands spreken.
- Bart *houdt* niet van mosselen.
- De vrouw van de pizzeria *kijkt* naar Bart.
- Marlies *zegt* niets. Ze *slaapt* al.

Hoofdstuk 3

3.1 Begrijp je de tekst?

1. Er zijn ... auto's op straat.
b. veel
- 2 Bart: Drie euro voor een uur parkeren
a. is duur.
3. Bart maakt ... foto's van de Dom.
b. twee.
- 4 Veel Italianen dragen ... kleren.
c. zwarte
- 5 Giacomo: Jullie ... Nederlands spreken.
c. moeten

3.2 Vocabulaire

1. recht door – rechts – *centrum* – links
2. ver – prachtig – schoon – *straat*
3. parkeerplaats - stoplicht – rotstad – *heeft*
4. *jammer* – leuk - prachtig – mooi – knap

3.3 Vocabulaire

1. snel c. langzaam
2. groot d. klein
3. oud a. nieuw
4. met b. zonder

3.4 Vul het juiste woord in.

1. Daar is de tram, ze stappen *in*.
2. Bart kijkt *op* het bord van de parkeergarage.
3. Giacomo wacht *op* ons.
4. Het is kwart *voor* twee.
5. Ze rijden *verder* en zoeken een andere plaats.

Hoofdstuk 4

4.1 Begrijp je de tekst?

1. Bart en Marlies wachten lang, maar dan kunnen ze de Dom binnengaan.
2. Bart kan niet naar binnen, hij draagt een korte broek.
3. Giacomo helpt hem, dan kan hij toch naar binnen.
4. De Dom is heel mooi en er zijn veel mensen binnen.
5. Als ze weer buiten komen hebben ze honger, ze gaan ze een broodje eten.
6. Bart wil betalen, maar dat kan niet. Giacomo zegt: jullie zijn mijn gasten vandaag.

4.2 Vocabulaire

1. een broodje d. eten
2. een broek c. dragen
3. de tram a. nemen
4. Nederlands b. spreken
5. schoenen e. kopen

4.3 Structuren

1. Nederlanders zijn niet trots *op* hun taal.
2. Ze houden veel *van* het Engels.
3. *Met* buitenlanders spreken ze geen Nederlands.
4. Bart werkt *met* een computer.
5. Om tien uur zijn ze niet *in* Corso Garibaldi.

Hoofdstuk 5

5.1 Begrijp je de tekst?

1. Giacomo wacht een uur op Bart en Marlies. *Niet waar*
2. Giacomo vindt het leuk dat Bart en Marlies naar Brera komen. *Waar*
3. Giacomo begrijpt de Nederlandse humor heel goed. *Niet waar*
4. Giacomo zegt: Bart wordt heel rijk. *Waar*
5. Marlies' boek heeft juiste informatie. *Niet waar*
6. Marlies zus heeft drie kinderen. *Niet waar*

5.2 Vocabulaire

1. dicht b. open
2. leeg a. vol
3. rijk d. arm
4. raar c. normaal

5.3 Structuren

1. Giacomo doet als een waarzegger
2. Ik wil weten hoeveel kinderen ik krijg.
3. In het boek staat dat Brera niet leuk is.
4. Dit boek, dat al oud is, is kapot.
5. De ober vindt dat niet raar.

Hoofdstuk 6

6.1 Begrijp je de tekst?

5. Op de kramen in Brera ziet Marlies allerlei leuke dingen.
2. Een waarzegger leest haar hand.
 1. Ze koopt een standaard voor haar telefoon.
 4. Marlies wil later geen manager worden maar een moeder.
 3. Bij het hotel zien ze bon op hun auto: verboden te parkeren op woensdagnacht.

6.2 Vocabulaire

1. De man die nachtportier is b. kent Bart niet
2. Donderdag is het vier jaar d. dat we samenwonen
3. Hij wilde alleen zeggen a. dat je er niet mag parkeren
4. De man die het verkoopt, e. doet het in een plastic doosje
5. Ik wil geen manager worden c. omdat ik thuis wil zijn met mijn kinderen.

6.3 Vocabulaire

1. Ik wil geen *kartonnen* beker, ik drink liever uit glas.
2. De *glazen* ring vind ik heel mooi, vooral met die luchtbel.
3. In de zomer is *katoenen* kleding lekker koel.
4. Hij schrijft altijd met een *metalen* pen.
5. Zij koopt nooit een *plastic* tasje bij de supermarkt, ze neemt een papieren zak. mee.

Hoofdstuk 7

7.1 Begrijp je de tekst?

1. Betaalt Bart de bon voor fout parkeren? 2. Wat voor tentamen heeft Giacomo vandaag?
 - c. Nee, de bon komt nooit in Nederland aan. a. Nederlandse geschiedenis.

3. Wat vinden Bart en Marlies van de *panzerotti*?

c. Lekker, maar zwaar.

4. Zijn Bart en Marlies weer te laat bij Giacomo?

b. Ja, maar alleen een beetje.

5. Vind Giacomo de grap van Bart en Marlies leuk?

a. Nee, hij vindt de grap niet zo leuk.

7.2 Vocabulaire

1. Bart heeft er *genoeg van*

2. Giacomo zit tien meter *verder*

3. Ik wil een rode *dinges*

4. Ze is *slank*

5. Ze wil *bijzondere* winkels zien

d. hij wil niet meer

e. comparatief van 'ver' (vgl Eng: *far, farther*)

a. een voorwerp, een ding, iets

b. helemaal niet dik

c. speciaal

7.3 Structuren

1. *terug* + a,b,d

2. *mee* + a,b d

3. *door* + a, d

4. *uit* + c,d

5. *in* + c

Hoofdstuk 8

8.1 Begrijp je de tekst?

1. Naar hoeveel musea gaan Bart en Marlies?

b. twee

2. Hoeveel kaarten kopen ze?

d. 44

3. Wanneer is er plaats om Het laatste avondmaal te zien?

d. Op 16 juli

4. Hoeveel Japanners gaan er naar binnen met Marlies en Bart?

a. 11

5. Na deuren ziet Bart de beroemde fresco.

b. twee

8.2 Vocabulaire

niet houden van → niet zo houden van → wel leuk vinden → houden van → gek zijn op

8.3. Structuren

1. Marlies pakt de kaarten eruit

d. de standaard

2. Marlies houdt ervan

c. expressionisme

3. Een man vertelt erover

a. de fresco

4. Bart is erin geïnteresseerd

e. techniek

5. Marlies heeft er geen zin meer in

b. lopen in het museum

8.4 Structuren

1. Waar d. heeft ze geen zin meer in?

In lopen in het museum.

2. Waar a. houdt ze van?

Van Expressionisme.

3. Waarover e. vertelt hij?

Over de fresco van Da Vinci.

4. Waar c. is hij in geïnteresseerd

In techniek.

5. Waar b. pakt ze de kaarten uit?

De standaard.

Hoofdstuk 9

9.1 Begrijp je de tekst?

1. Bart en Marlies hebben de hele dag op de Navigli rondgelopen.

Niet waar

2. Bart heeft teveel gedronken, hij kan niet meer staan..

Niet waar

3. Pietro spreekt Nederlands op een slecht moment.

Waar

4. Giacomo is een kei, hij leert snel.

Waar

5. Giacomo vindt het leuk dat Bart en Marlies anders zijn.

Waar

9.2 Vocabulaire

1. Je bent een kei	d. je bent heel goed
2. Je bent hardleers	a. je leert niet snel
3. Een blunder maken	c. een slecht figuur, een flater slaan
4. Hier liggen een keien	e. je staat op straat
5. vanbinnen	b. aan de binnenkant

9.3 Structuren

1. Giacomo heeft mooie kleren *aan*.
2. Giacomo kiest een restaurant *uit*.
3. Bij de Navigli loop je *over/op* keien.
4. Ze lopen *door* het restaurant naar buiten.
5. We hebben nooit een Italiaans huis *vanbinnen* gezien.

Hoofdstuk 10 en Epiloog

10.1 Begrijp je de tekst?

1. Bart en Marlies zijn ... bij Giacomo?
c. op tijd	2. Als ze bij de flat aankomen...
c. doet de bel het niet
3. Bart en Marlies vinden het appartement van Giacomo
a. mooi maar klein	4. Giacomo's moeder
c. is aardig
5. Giacomo's vader
d. geeft zijn gasten een glas wijn.	6. Marlies en Bart
b. vinden het wel leuk om er te eten
7. Als Bart en Marlies weggaan
d. krijgt Giacomo zes zoenen	8. Een ansichtkaart van de dom
a. komt aan bij Giacomo en bij Bart en Marlies

10.2 Vocabulaire

1. beleefd	e. netjes, goed opgevoed
2. spelen	d. een spel doen
3. saai	a. niet interessant
4. dom	c. niet slim
5. zoenen	b. kussen
6. boodschappen	f. wat je haalt in de winkel

10.3 Vocabulaire

In welke volgorde zien Bart en Marlies deze?

Het flatgebouw → de ingang → de woonkamer → de slaapkamers → de keuken

10.4 Structuren

Zoek de andere helft van de zin. *Match the phrases.*

1. Als je verliefd bent,	c. zoen je wat meer.
2. Bart hoopt	f. dat Giacomo hem ook mooi zal vinden.
3. Bart kijkt naar Giacomo	d. die daar op straat staat.
4. Er zijn wel groepen	a. die in het Nederlands zingen.
5. Giacomo denkt	d. dat Bart en Marlies alleen beleefd willen zijn.
6. Als jij het liever niet wil,	b. gaan we weg.